

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6
telefon št. 25. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65;
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Kupujte domače blago!

PROGRAM SMEHA!
Premiera in jugoslovenska krstna predstava muzikalne veselice
V glavni vlogi kot Falstaff — zaljubljen plemič, škrokarček,
intrigant in brbljavec LEO SLEZAK
Kino Union, tel. 22-21

PROGRAM SMEHA!
VESELE ŽENE WINDSORSKE
Sodelujeta: MAGDA SCHNEIDER in IDA WUST

Posegajmo po češki znanstveni knjigi

Lepo in pregledno predavanje ing. S. Murka, sina vodje Slovanskega instituta v Pragi

Ljubljana, 7. novembra. Češka znanstvena knjiga je med nami še mnogo manj znana kakor leposlovna in ima razstava češkoslovaške knjige posebno vrednost zlasti, ker je na nji častno zastopana znanstvena literatura. Že iz razstavljenih znanstvenih knjig vseh panog smo lahko spregovorili, na kako visoki stopnji je znanost na Češkoslovaškem, sredi nam je pa lepo pregledno predavanje ing. S. Murka nudilo zaključen pregled nad razvojem in izrednim razmahom češke znanstvene literature in nas opozorilo na vzorno delavnost številnih znanstvenih zavodov.

Po nagovoru in pozdravu predsednika dr. E. Starca, ki je tudi snoči lahko z veseljem ugotovil, da vlada za razstavo nezmanjšano zanimanje — včeraj je prislo na razstavo iz Kranja 230 iz Celja pa 50 dijakov — je spregovoril predavatelj, sin slovečega znanstvenika, vodje Slovanskega instituta, prof. M. Murko, ing. S. Murko. Njegovo predavanje izpolnjuje nesteto stvarnih podatkov, v uvodu je pa naglasil, da so Čehi vedno stremeli po neodvisnosti tudi v znanstveni literaturi, čeprav ali prav zaradi tega, so živeli v najtesnejšem stiku z nemško kulturo. Če si pred očmi zemljepisni položaj Češkoslovaške, prav lahko razumemo češki klic — Proč od Nemčije! — Razvoj znanstvene literature je pri malih narodih še posebno ovrzan, že zaradi tega, ker znanstvenih knjig v njihovem jeziku ne more konzumirati tujina v tolikšni meri kakor knjige pisane v svetovnem jeziku. Vendar se znanstvena literatura na Češkoslovaškem razvija izredno razsegljivo, kar je treba predvsem pripisovati velikemu razmahu češkoslovaške znanosti, zlasti v svobodni državi, in visokih šol, ki jih država dobro podpira.

Češka znanstvena knjiga pa ima tudi že lepo tradicijo, saj njeni začetki segajo celo v XIV. st., v čas po ustanovitvi slovite Karlove univerze (1348). V XV. st. je bilo svetovno znano Husovo znanstveno delovanje, v XVII. st. pa so si pridobili velik znanstveni sloves spisi Komenskega. Doba prosvetljenstva je prinesla tudi Čehom svoje velike darove; 1. 1773 je bilo ustanovljeno najstarejše češko znanstveno društvo — Kraljevo češko znanstveno društvo — in v tej dobi je deloval slavni J. Dobrovský, ki je položil temelje slavistiki. Tudi doba romantizma je bila plodna. Omeniti je treba iz te dobe Jungmanno, Safarika in Palackega. Nova doba razvoja češke znanosti se pa začne z obnovo češke univerze 1. 1882, ko se je začel udeleževati prof. Masaryk, ki je vedno zagovarjal pravico svobodnega raziskovanja, ne glede na javno mnenje. Načelom znanstvenih realistov je služil časopis Athenaeum. V tem času je bil položen tudi temelj Ottovemu slovarju, ki je doslej izšel v 27 zvezkih. — Že pred vojno so izhajale na Češkoslovaškem znanstvene knjige vseh strok in delovalo je mnogo znanstvenih zavodov, ki so podpirali in organizirali izdajanje češke znanstvene literature.

Popolno se je pa češka znanost razmahnila po prevratu, ko so se izboljšali za njen razvoj vsi pogoji. Ustanovljeni sta bili še Češka Masarykova univerza v Brnu in Komenskova univerza v Bratislavi. V Brnu je bila ustanovljena tudi druga češka tehnika in ustanovljene so bile še posebne visoke šole razen mnogih drugih strokovnih šol. Zelo se je razmahnilo delo prške filozofije.

Naše gledališče

DRAMA
Sobota, 7. oktobra: Kvadratura kroga. Izven.
Nedelja, 8. novembra: Konjeniška patrola. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Premiera aktualne sodobne igre z naslovom: »Na ledeni plošči« bo v sredo 10. novembra. Igra, ki jo je pripravil režiser Ciril Debevec, skuša prikazati na čim vernejši način razkol med staro in mlado generacijo, ki je nastal vsled izpremenjenih socialnih razmer in iz njih izvirajočih novih življenjskih razgledov.

OPERA
Sobota, 7. novembra: Botra Smrt. Premierski abonma.
Nedelja, 8. ob 15. Dvojno književnost. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Ob 20. Vesela vdova. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek, 9. novembra: Zaprtro.

Sokol

Propagandni teden za sokolski tisk

Sokolstvo prireja že več let v decembru propagandni teden za sokolski tisk. Letošnji bo od 13. do 20. decembra. V tem tednu bodo sokolske edicije priredile predavanje o važnosti sokolskega tiska, navadno prvi dan propagandnega tedna. Nekatera društva prireajo v telovadnicah tudi razstavo sokolskega časopisa. Ob tej priložnosti se spominjamo razstave češke sokolske župe, prirejane leta 1922 v Narodnem domu v Celju. Sokolsko društvo Celje je dalo takrat na razpolago ves arhiv od leta 1890. Iz nekaterih predvojnih let so bili skrbno urejeni izrezki časopisnih

ske fakultete, ki je dobila tudi slovanski seminar s profesorami vseh slovanskih jezikov in literatur. Naglasiti je treba, da Čehi sploh najbolj skrbijo za medsebojno spoznavanje slovanskih narodov, a pri vsem tem podpirajo tudi nemško znanost, ki ima univerzo in dve tehniki.

Znanstveni zavodi so postali po prevratu še posebno delavni in ustanovljenih je bilo še mnogo novih, n. pr. Masarykova akademije práce. Država vzorno podpira znanstvene zavode. Posebne pozornosti je deležni od države znanstveno delo, ki služi domovnanstvu. Največjo podporo države uživa najvišji češki znanstveni zavod, Češka akademija znanosti in umetnosti, in sicer 500.000 Kč na leto ne glede na dlohodke iz številnih fondov. Število znanstvenih knjig, ki jih izdaja akademija, je v pravem pomenu besede ogromno. Tudi Kraljevo češko znanstveno društvo in matice češke, moravske, slovaške in slezijske izdajajo znanstvene publikacije. Neprecenljivo znanstveno delo pa zlasti opravlja Slovanski institut, ki je bil ustanovljen 1. 1920 po predstniku Masaryku in je dobil od njega kot prvi dar milijon Kč, iz dispozicijskega fonda, ki ga je prejel predvsem od ameriških Čehoslovakov za medsebojno spoznavanje slovanskih narodov na kulturnem in gospodarskem polju. Ta zavod izdaja znanstvena dela v vseh slovanskih jezikih.

Med številnimi znanstvenimi zavodi in organizacijami, ki izdajajo znanstvene knjige, moramo omeniti Druženje čsl. matematikov in fizikov, ki izdaja skoro vse knjige s področja matematike in fizike, in znanstvene časopise, pa tudi extenzije čsl. visokih šol, ki služijo popularizaciji znanosti vseh strok med najširšimi sloji. Vsak univerzitetni profesor je dolžan obdelati vsako 2. ali 3. leto snov svoje stroke v predavanju za laike. Knjige iz svojih strok izdajajo tudi Naravoslovni klub, Državni geološki institut, Druženje čeških biologov itd. Kako važno nalogo opravlja državni statistični urad, se lahko prepričate tudi po njegovih publikacijah na razstavi Bogato literaturo imajo tudi juristi. Naj pri tem omenimo, da je dijaško pravno društvo Věhrd izdalo za svoje članstvo že nad 100 knjig. Posamezne fakultete tudi podpirajo država, da lahko izdajajo svoja dela. Pri politični znanstveni literaturi so zastopane številne odlične osebnosti čsl. političnega življenja. Med drugimi številnimi strokami znanstvene literature ne smemo prezreti zlasti medicinski del, ki jih zalagajo zasebne založbe, le z delno podporo. Tehnična dela izdaja Češka matica tehniška, ki so jo ustanovili češki inženjerji. Masarykova akademija dela izdaja dela tehniških in gospodarskih panog. Najbolj bogato literaturo imajo kemiki po zaslugi Čsl. kemijske družbe. Kako bogata je čsl. znanstvena literatura, lahko dobro spoznamo šele v praksi univerzitetni knjižnici, ki ima že nad milijon knjig. Češkoslovaške knjižnice so založene z deli vseh slovanskih narodov tako dobro, da so bile na zadnji veliki splošni razstavi jugosl. knjig razstavljene knjige samo iz teh knjižnic.

Predavatelj je ob sklepu nasvetoval, naj bi posegali po čeških znanstvenih knjigah, ki po kvaliteti pogosto prekašajo nemško in drugojezične. Slovenci smo nedvomno zelo navezani na tujo znanstveno literaturo, zato pa bi morali posegati predvsem po češki knjigi, ki je v primeri s knjigami drugih jezikov tudi poceni.

vesti, nanašajočih se na Sokolstvo. Obiskovalci razstave so imeli priložnost, da so se prepričali, kolike važnosti je tisk za razvoj sokolske organizacije. Po letih je vrstnik celjskega Sokola Sokolsko društvo Zagorje ob Savi, ki je istočasno pred leti priredilo v Sokolskem domu razstavo. Razen mnogih slik, diplom itd. je bil razstavljen tudi sokolski tisk, ki je posebnike povabil, kakšna je njegova propagandna važnost. Ako letos ne bo priložnosti, da bi posamezna društva priredila razstavo, se bodo govorilo s tem večjo vlogo lotila na biranju novih naročnikov in predplačnikov. Edinice celjske sokolske župe se zavajajo, da je tisk važno sredstvo za širjenje sokolskega dela. Čim več bo naročnikov, tem bolj bo tisk. Prepričani smo, da bodo edicije poslate župi zadovoljive podatke o tednu sokolskega tiska in da bo s poročilom zadovoljen tudi bratski Savez.

— Sela tehničnega odbora in okrajnih načelnikov(c) celjske sokolske župe bo v nedeljo 15. novembra ob 9. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Na dnevnem redu so poročila župnega načelnika in okrajnih načelnikov, delovni program 1936/37 in razgovor o prostih vajah ter smučanju in igrah. Po največji izpolnitvi vognega reda imajo sedaj zvezo tudi posavska društva, tako da lahko pridejo v Celje že z jutranjim vlakom ob 7.34.

— Viški Sokol je otvoril gledališko sezono. V naše mporočili z dne 4. t. m. o otvornitveni predstavi sokolskega odra na Viču z damo »Reka«, je pomotoma izostalo ime br. Pajka, ki je izvrstno kreiral vlogo Jakoba, najmlajšega brata ošabnega gospodarja Petra Doorna. Br. Pajk se je tudi to pot kot zadnji pri Kretovih »Celjskih grofih« izkazal izredno talentiranega odrskega igralca in je z njim viški Sokol dobil izvrstno igralsko moč. Omeniti moramo še, da je br. Pajk prav posrečeno nastopal z ogledjem vse igralce, in igralke, ki so sodelovali pri predstavi ter so slike

vzbudile obdo pozornost. Uprava viskega Sokola iskra br. Pajka, za njegov požrtvovalen trud svojo iskreno in bratsko zahvalo. Zdravo!

— Škol I Ljubljana-Tabor bo imel v soboto 14. t. m. ob pol devetih svečer v dvorani na Taboru telovadno akademijo članstva in naraščajo s pestrnim sporedom, ki bo obsegal 15 točk. Sodeloval bo tudi društveni veliki orkester. Na to prireditve opozarjamo ljubljansko sokolstvo in njemu naklonjeno občinstvo, z vabilom, da si nabavi vstopnice, ki se dobijo ob ponedeljku dalje ob 17. do 20. ure v društveni pisarni. Zdravo! Uprava Sokola I.

Živilski trg

Ljubljana, 7. novembra. Da bomo jutri dovolj ženi, je potrebna dovolj trdna in mastna podlaga. Zaradi tega je bil perutninski trg nenavadno dobro založen s perutnino, kakor letos najbrž še ni bil. Martinovskih gosi sicer ni bilo mnogo, zato pa je bilo tem več piščancev in putk, kakor da so jih perutinarji pitili nalašč za to priliko. Prostor za perutnino se je zato zelo razširil, a kljub temu je bilo gospodinjam tesno med tržnimi mizami, zlasti onim, ki se tako rekoč osebno zanimajo za perutnino. Nakup perutnine je najvažnejša gospodinjinska zadeva, ki ga gospodinje ne zaupajo komurkoli. Zato smo danes videli na trgu res prave gospodinje, kar se jim je poznalo že po njihovih postajah.

Pohvaliti je treba gospodinje, da so skrbno barantale, čeprav zaradi tega cene niso kaj prida padle. Gospodinje so kupovale tudi teče pure, ki so bile povprečno po 55 Din komad, S to vsoto denarja živi revna družina »prav dobro« po ves teden. Največ je bilo piščancev, ki so bili primer-no slani za to priliko. Najlešje so prodali po 30 Din par, v splošnem pa ni bilo lepših izpod 25 Din. Gospodinje so zelo posegale tudi po zaklani perutnini. Stojnice so bile danes z njo še posebno dobro zalozene. Cene so bile v splošnem nespremenjene. Prodajali so vse vrste mesa. Pure so bil po 20 Din in po isti ceni so tudi kupili in kokoši za kuhinjo. Drajži so piščanci, in sicer po 22 Din, došim so bile rance po 18 Din. Tudi z jajci je bil trg danes bolje založen in cene so se neznatno znižale. V amno vložena jajca so prodajali po dinarju komad. Danes je bilo na trgu tudi precej bosanskih jajc in menda se je baš to poznalo pri cenah, vendar so ostale najlepša domača jajca prav tako draga.

Najzanimivejše je, da so bile mnoge gospodinje v zadregi ter negotovosti, ali je jutri Martinova nedelja ali ne. Mnogi so trdili, da je šele prihodnja nedelja »mestna« nedelja. Zopet drugi pa, ki vedo več, najbolje, so se gnali za žive in mrtve, da je jutri Martinova nedelja, češ, da je vedno tako, kadar je Martinov dan pred sredo, pač pa je nedelja po njem Martinova, ko je Martin po sredi. Zaradi teh preklekanih zmešnjav v Ljubljani navadno praznujemo po dve nedelji kakor se spodobi in tako bo tudi letos.

Kdor pa ne bo jutri praznoval Martina, se je lahko založil tem bolj z zelenjavo, ki je bilo tudi mnogo več. Cene so v splošnem nespremenjene. Naprodaj je bilo mnogo »krompirja na debelo, ki je po 70 do 75 par kg. Zeljnatih glav je bilo nekoliko manj in cena je začela rasti. Prodajajo jih po komadih, lepe po 75 par komad. Zelo mnogo je bilo tudi gob, predvsem sivk, ki so po 2 Din liter. Tržno nadzorstvo pojasnjuje, da ni prej dovolilo prodajati mrazovnic, ker je bilo še dovolj jurčkov, zdaj pa je dovoljena prodaja, ker pač ni več jurčkov.

Šentjakobčani o svojem jubileju

Ljubljana, 7. novembra. Ko praznujemo Šentjakobčani jubilej svojega odra, smo si predvsem v avesti, da to ni jubilej kakega posebnega dela ali velikih uspehov, namreč, da bi moral biti bolj uspešno, nekako družinsko praznovanje jubileja našega razmerja in ljubezni do gledališkega odra. Saj so Šentjakobčani kakor velika družina, katero spaja in drži samo vez enakega nagajanja in ljubezni do gledališke umetnosti.

Mlad človek gre v gledališče, se navduši, zbuja se mu želja, da bi se tudi sam udeleževal na odru, a se zalosten zave, da ne bo nikoli mogel stopiti na tle, zanj posvečene deske, bodisi, ker sam spozna, da njegove zmognosti ne zadostajo, bodisi, ker mu po klic in druge okoliščine ne dopuščajo, da bi se mogel povsem posvetiti odru. Za takega je naš oder. Taki, na gledališče navezani in zanj navdušeni ljudje se zbirajo pri nas, tu sodelujejo, pomagajo, nastopajo in pri tem le ne pozabljajo na pravi vir njihovega navdušenja, na pravo gledališče, kjer se jim je to navdušenje vžgalo. Zato še vedno enako vedno znova želimo, da bi podpirali svojo ljubezen do gledališke umetnosti in ji pozneje dajo duška v svojih nastopih na našem odru. In tako je nastala pri nas pisana družba, obsegajoča vse mogoče stanove, a vse družbe smo ena misel in želja: udeleževati se na odru. A v krog teh sodelavcev ponosno prištevamo tudi širok krog prijateljev našega odra, naše občinstvo. To nas je vedno naklonjeno nam spremljalo pri našem delu in nam dajalo trdne moralne opore. Tudi ne samo to. So med našim občinstvom tudi prijatelji, ki so nam ob našem jubileju še posebej prišli na pomoč. Kako bi mogli tako opremiti jubilejno predstavo, da nam ni centralno društvo preskrbelo sredstev; kako bi zmogli tako garderobo in toliko novih kostumov, da nam ni znana trdika Novak na Kongresnem trgu tako ljubeznivo in pod tako ugodnimi pogoji dobavlja blaga. Sem štejemo poleg trdnice Radio Dobričel še mnoge posameznike, ki so se pripramogli, da bo jubilej našega odra za res prazničen. Šentjakobčani pa smo zbrali skoraj vso našo družino, ki sodeluje vse, če že ne na odru.

pa pri vseh predpripravih. In teh je bilo toliko, da se je v garderobi in na odru delalo po cele dneve in noči. Za jubilejno predstavo smo si izbrali igro, ki zaposluje celo množico ljudi in ki je zahtevala mnogo truda, dela in žrtve. Igrali bomo romantično igro, prav kakor je še povsem romantična in zvesta naša ljubezen do našega odra in drugega poudarka za naš jubilej v igri skoraj ne morem najti kot v študentski pesmi šolarja Vlada:

Kar vam tu opevamo,
to naše je življenje;
vse od zibke noči v grob
samo hrepenenje.
Ne bojmo se te — smrt!
Saj nas moraš vzeti,
toda preje še enkrat
moramo zapeti:

Pereat tristitia, pereant obores...
Tako je! S to igro bomo dali samo duška našemu hrepenenju in ljubezni do odra, ki je še vedno tako živa kot pred 15imi leti. Vemo, da bo konec tujih teh lepših dni in da bo enkrat konec našemu udeleževanju, toda dokler čutimo še v sebi tak ogenj, se tega ne bojimo in vedno korajžno pojemo: Pereat tristitia...
Prav vsi pa gojimo vročo željo, da bi nam ta ogenj, ta naša luč ne ugasnila prezgodaj. S. K.

SPORT

15 let SK Korotana v Kranju

Sport je začel v Kranju sistematično gojiti dijaštvo kranjske gimnazije pred vojno. Sportne igre je vodil profesor Kenda. Telovadba in sport takrat še nista bila tako razvita, kakor zdaj. Prof. Kenda je razumel važnost telovadbe na prostem in za igre so mu bili dijaki hvaležni. Med dijaštvom je bilo veselje do sporta vedno večje. Prve početke SK Korotana moramo iskati na Gasličevih gnanjih. Klub se je osnoval pred 15 leti. Že takoj v začetku se je pridno lotil dela, prirejal je tekme ne samo po Gorencem in v Ljubljani, temveč tudi onstran državnih mej. Ko je izgubil igrišče, je njegovo delo sicer nekaj časa počivalo, veselje do njega pa med članstvom ni ugasnilo. Novo sportno igrišče je dalo podlago in možnost uspešnejšega dela. Vstop v JNS je pa to hoteenje utrdil in legaliziral.

Mnogo truda je bilo vložnega v razvoj in napredek kluba, marsikaj bo pa še treba storiti. Mnogo je bilo porazov in borb, pa tudi lepših zmag in uspehov. Vsi drugi, povojni sportni klubi v Kranju so zaspali, SK Korotan je pa ostal. Zdaj ima vse pogoje za uspešen razvoj. Ima igrišče, pritegnil je vso sportno mladino v svoje vrste, uživa pa tudi ugled in podporo kranjske javnosti. Kot odni sportni klub v Kranju je odprl vrata slehernemu, ki se zanima za sport. Mladino vzgaja samo v sportnem duhu, dnevna politika mu je povsem tuja. Po svojem delu zasluži, da postanejo njegovi prijatelji tudi tisti, ki še niso.

Ob 15 letnici SK Korotana tudi mi čestitamo, kranjsko mečinstvo pa opozarjamo na prireditve, ki bo v Narodnem domu nocoj ob 20.30 v proslavo klubovega jubileja.

Iz Ptuja

— Občinske zadeve. V četrtek se je vršila javna občinska seja pod predsedstvom g. dr. Remca Alojzija. Po poročilu župana je občinski svet obravnaval računski zaključke za proračunsko leto 1935/36, ki ga je soglasno odobril. Glede na priključitev okolških občin k mestu, je občinski svet načel tudi vprašanje priključitve teh občin mestu, katerih prevzem se bo v najkrajšem času izvršil. Občinski svet je nadalje soglasno sklenil, da se po pokojnem občinskem svetniku in trgovcu Vrbalu Martinu odpišejo pogrebni stroški. — Dosedanji vodnjak na Florjanskem trgu, nikakor ni v okras trgu, ki je eden najpomembnejših, in bo po sklepu občinskega sveta podrt ter zgrajen moderen nov javni vodnjak, podobno onemu v Prešernovi ulici. Voda se bo črpala z električnim motorjem. Po potrditvi sklepov občinskega sveta je župan zaključil javno sejo.

— Z živilskega trga. Nedavno smo čitali v »Slov. Narod« o težnjah Ljubljancev, ki se pritožujejo na pordrajitev življenjskih potrebščin. Nič bolje se tudi nam ne godi v provincialnem mestu. Cene vseh življenjskih potrebščin so poskočile, predvsem se je pordajilo meso, slanina, ki so je že pred kratkim prodajali po Din 12.—, se je pordajila na Din 14.— za kg. Tudi svinjska mast se je pordajila kar za dva dinarja in se sedaj prodaja po Din 18.—. Jajca so na trgu par po Din 2.25, v trgovini pa Din 2.50. Letos je veliko orehov na trgu, prodajajo jih po 20 do 25 komadov za 1 Din, kg neluščenih pa stane Din 5.—. Na trgu je še dosti sadja, jabolka prodajajo po 3 do 6 za 1 Din, hruške pa dve za 1 Din. Perutnine je malo in je tudi draga, kura stane po Din 30.— komad, purice pa dobiš po Din 35.—. Tako živimo tudi Ptujčani v draginji, morda še bolj kot Ljubljance, ki so uvrščeni v I. draginjski razred. Saj bi se nam mogoče malo bolje godilo, če bi aprovacijski odbor malo bolj funkcioniral ter fiksiral cene in jih javno razglasil ter proti prestopkom tudi energično nastopal, če ne drugače tudi sodnijsko.

— Vurberg pri Ptuju dobi telefonsko zvezo. Minister za pošto, telegraf in telefon je odobril, da se zgradi na Vurberg telefonski vod, to pa le pod pogojem, da h gradbi prispevajo tudi interesi in lokalni faktorji. Kakor doznavamo, bo prišlo do uresničenja tega načrta, ker se za telefon zlasti poteguje grajsčina Vurberg.

— Pomikanje modernega hotela v Ptuj. Tujski promet se od leta do leta bolj razvija v našem mestu. Za tuje pa nimamo nobenega modernega hotela, ki bi imel tekočo vodo in hiši. Znano je, da v Ptuj ni vodovoda in si morajo nekateri hišni lastniki pomagati s hišnimi vodovodi. Jasno je, da tuji v takih nemodernih hotelih kaj neradi stanujejo in se zatekajo raje k privatnim strankam. V letošnjem poletju je obiskalo naše mesto 1539 tujcev, od teh 566 inozemcev. Nočnin je bilo 7640, naši hoteli in restavracije pa premorejo samo 38 tujskih sob z 71 posteljami. Kako naj se potem tujski promet razvije. Poskrbeti bo treba,

da se zgradi nov moderen hotel in če ne drugič ali na podlagi združništva ali pa delniške družbe. Denarja je v Ptuj dovolj! Morda bi to akcijo izpeljal tak kak denarni zavod, ki bi svojo imovino plodonseno naložil.

— V gozdu obstreljen. Kočarjev sin Maks Ravšl se je te dni mudil v gozdu, kjer je nenadoma začel strel in že tudi začutil šibice v levi roki. Po njegovi izpovedi ga je obstrelil nek lovski čuvaj. Orožniki polzevedujo za napadalcem. Ravšl je moral v bolnico, ker je poškodba težja.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Sobota, 7. novembra katoličani: Engelbert, Zdenko.
Jutri: Nedelja, 8. novembra katoličani: Bogomir.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Poslednji akord.
ZKD: Simfonija ljubezni ob 14.15 v Matici.
KINO IDEAL: Hljene tajne službe.
KINO SLOGA: Garsia, matineja »Mumijas ob 14.15.
KINO UNION: Vesele žene windsorske, matineja »Pygmalion ob 14.15.
KINO MOSTE: Ne pozabi me (Gigli).
KINO KODELJEVO: Noč v Monte Carlu in Zastrupljena duša.
Prireditve Sote in Tabora ob 20. na Taboru.

Sentjakobsko gledališče: Janez Souce — vitez, z vrtnice. Premiera združena s proša, vo 15letnice Sentjakobskega odra ob 20.15.
Razstava mlade likovne generacije v Jakičevem paviljonu.

PRIREDITVE V NEDELJO

KINO MATICA: Poslednji akord.
ZKD: Simfonija ljubezni ob 10.30 v Matici.
KINO IDEAL: Hljene tajne službe.
KINO SLOGA: Garsia, matineja »Mumijas ob 10.30.
KINO UNION: Vesele žene windsorske, matineja »Pygmalion ob 10.30.
KINO MOSTE: Ne pozabi me (Gigli).
KINO KODELJEVO: Noč v Monte Carlu in Zastrupljena duša.

Lutkovno gledališče na Taboru: Jurček v kraljestvu palčkov, ob pol 16.
Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola: Jaka in baron ob 16.

Sentjakobsko gledališče: Janez Souce — vitez z vrtnice, ob 20.15.

Razstava mlade likovne generacije v Jakičevem paviljonu.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurall, Gosposvetska cesta 10 in Bohtnee klub. Cesta 29. oktobra 31.

Vlomilci na delu

Ljubljana, 7. novembra. Vlomi v mestu in okolici se zopet množijo in policija je prepričana, da je na delu nova vlomilska družba. V zadnjih treh dneh je bilo petkrat vlomljeno. Včeraj ponoči so vdrl vlomilci v tovarniško pisarno Pod Ježami v Mostah. Prebrskali so vse prostore, sledniji pa so se polastili ročne blagajne, ki so ji že žumaj na vrtu odprli, bili so pa precej razočarani, kajti v nji je bilo sami 161 Din. Denar so vlomilci pobrali, blagajno pa pustili na dvorišču.

Najbrž isti vlomilci so vlomili včeraj jutraj v stanovanje Olge C. na Vidovdanški cesti 2. Odnesli so iz spalnice precej dragocenosti uhano, prstanov in zaponk. Škoda znaša 2000 Din. Včeraj ponoči je bilo vlomljeno v trgovino Pavle Žurman ob Lju biljanici 21. Tatovi so se založili s tobaciinimi izdelki, in čevlji ter odnesli tudi 5 kg salama, več skatelo sardin, veliko čokolade, slanine, kave, masti, klobase več oblek, 10 komadov orglie in 500 Din gotovine. Ukradeno blago je vredno 5300 Din. V četrtek je vlomil nekdo v stanovanje Ivana Zidana v Florjanski ulici 38. Vlomilec je odprl vse omare ter pobral iz njih sivo obleko, temno modro obleko, Hubertus-plašč in več perila v vrednosti 2000 Din. Snoči je bilo vlomljeno v stanovanje posetnika Antona Kušarja na Tržaški cesti 21. Vlomilec je ukradel več zlatih prstanov nekaj drugih dragocenosti in 20 italijanskih lir. Škoda znaša 1730 Din.

Sejmarji, pozor pred žeparji!

Zagorje, 6. novembra. Iškani redni mesečni sejmi, na katerem so se pojavili spretni žeparji iz savaške banovine. Ko je posestnik Grošelj Jože iz Čolnšič posegel v žep, kjer je imel shranjene denar od izkupitja za kravo, je prenehan ugovoril, da mu manjka 1800 Din. Posestnik Alojz Zmrzlač iz Čolnšič je orožnikom javil, da mu je iz notranjega žepa zmanjkalo 1400 Din. Kmalu se je javil tudi rudarski upokojenec Zagore iz Konjšice, da mu je zmanjkalo 150 Din in izkazalo za prejemanje po kornine. Čez dan so bile prijavljene še dve ali tri manjše tatvine. Zato je na sejmišču, kjer se je kmalu razvedelo o tatvinah, nastalo razumljivo razburjenje. Orožništvo je nmrčno preiskovalo in legitimiralo, med drugim nekega polujočega hiromanta in grafologa, ki ložira v hotelu Müllerju — ta je bil seveda povsem nedolžen, a kljub vsej vestnosti v silni množici ljudi ni bilo mogoče dojeti kaj pozitivnega. Organizirani tatovi so pravzaprav odnesli pete in se bodo gotovo pojavili kje drugje. Ob tej priložnosti bi si dovolili opozoriti občinsko upravo, da je v neki meri neodgovorna za take tatvine. Po zgledu drugih občin, naj čim prej poskrbi za zadostno število svaričnih napljev, naj bodo ljudje previdni. Take napljev naj občina v bodoče ob čemanjih dneh namesti na vidnih krajih, kajti naše ljudstvo je še vedno preveč zaupljivo, pa ga je treba s takim opominom šele vzgojiti. Kramarje Hlade Ivana iz Siške na trojanskih ridah izgubila iz avta pleteno košaro, v kateri je bilo 80 pletenih jopic.

PREIZKUSNJA

— Gospod, kar mirno odprite vrata in vstopite.
— Ze prav, toda rad bi vedel, kako je z vašim posm. Kaj pa se grize?
— To bi tudi jaz rad vedel, ker sem ga šele danes kupil.

Mož, ki preži na nesnago

S tržnim stražnikom v ljubljanskih slaščiarnah, pekarnah in mlekarneh

Ljubljana, 7. novembra.

Znano je, da je Ljubljana v splošnem zelo snažno mesto, ako ga primerjamo z drugimi mesti v državi. Po pravici ji pravimo »bela« Ljubljana. Saj ima Ljubljana več takih uradnih mož, ki preže takorekoč dan in noč na nesnago. Še preden se začne dan, pridrsajo z vozički in metlami na ceste pometači. Ko hito uradniki v uradi in šolarji v šole, so ljubljanske glavne ceste že pometene in poleti tudi oprane. Med možmi, ki preže na nesnago so tudi tržni stražniki, ki pregledujejo dan za dnem mlekarne, slaščiarnice, pekarije, mesarije in branjarije. Te prodajalne spadajo v področje mestnega tržnega nadzorstva, do čim pregledujejo in kontrolirajo ostale lokale, kakor gostilne, trgovine itd., uslužbenci mestnega fizikata. Vsak teh lokalov pride najmanj enkrat na teden na vrsto, kontrola je zelo stroga, kazni za prestopke razmeroma zelo hude, kar je vse skupaj jamstvo za največjo čistoto v lokalih. In res so postale naše mlekarne, slaščiarnice, pekarije in mesarije v zadnjih letih vzorni lokali glede čistote in higijene. Čedaje bolj redko se dogaja, da mora tržni stražnik ovaditi lastnike lokalov zaradi nesnag in izpolnjevanja vseh predpisov, ki jih je naše tržno nadzorstvo izdalo v skrbni za zdravje ljubljanskega prebivalstva.

STROGA KONTROLA MLEKA

Med 6 in pol 8. uro zjutraj preži sedem tržnih stražnikov na mlekarice, ki vozijo mleko v Ljubljano iz okolice. Pridružili sem se enemu izmed njih, pa sva kontrolirala mleko brhkih, čedno opravljenih mladih deklet, ki spoznajo moža, ki preži na nesnago, že od daleč in se mu zapeljivo smehljajo. Stražnik se »uradno« približa in dekleta že vedo, da bo vzel vzorce mleka, ker ima seboj steklenice.

Bom pa kar zmešala! Dekle dvigne kangljico in trese, mleko mora biti dobro premešano, preden se vzame vzorec. Stražnik napolni 200 gramov držečo steklenico, jo zapet in jo pošlje Higijenskemu zavodu.

Saj veste, da imam vedno dobro mleko! Ta mestna gospoda je pa res nezaupljiva! Pravi dekletu in se reži, pokriva voziček in odbrzi.

Predpisi so predpisi! J! dopoveduje stražnik. Dekle ga ne posluša, saj njen zdrav razum ravno tega ne razume, da se nekaj počenja zaradi počenja samega. Predpisi seveda niso odveč, kajti tu pa tam pride beli list iz Higijenskega zavoda s primernim računom. Mleko je bilo smetno, Mlekarica mora plačati pristojbino za pregled in možje, ki preže na nesnago, jo

vzamejo na piko.

He, še vedno prelivate mleko na cesti! Nadere stražnik drugo mlekarico ki ne sme prelivati mleka na cesti, da ne pride nesnaga vanj. To delo mora opraviti v stanovanju ali pa mora imeti za vsako stranjo kangljico. Dekle je zardelo in se opravičevalo. Sama ne ve, kakšen vrag jo je ravno danes premotil, da je pozabila na predpise. Ker v predpisih ni odstavka, ki bi se oziral na vse vrage, ki lahko od časa do časa premotijo bujno mlekarico bo deklet plačalo kazno. Zjutraj jemljejo tržni stražniki vzorce tudi v mlekarneh. Redko se zgodi, da je mleko smetno ali pa posneto. Posneto mleko smejo prodajati v mlekarneh, toda označeno mora biti s napisom, da ga gospodinja ne zamenja z maslinim mlekom.

PREGLED V LOKALIH

Manj opravka, kakor z mlekaricami, imajo tržni stražniki v pekarijah, mesarijah in slaščiarnah. Stopiva v pekarno. Stražnik iztehta kruh. Hlebi po 1 kg, pol kg in žemlje padejo na tehtnico. Vse je »dobro vage«. Stražnikove oči svigajo po lokalu, po stenah, po tleh, po predmetih. Vse je v redu, predpisane tablice vise na stenah »Ne pljuvajte po tleh, Kajenje prepovedano«. Pse voditi v lokal je prepovedano, »živila otipavati je prepovedano«. To so imperativi, ki morajo biti obešeni v vseh lokalih. Stražnik pregleda pljuvalnik, ki mora biti očiščen vsak dan. Pregleda tla, ki morajo biti čista, pregleda brišče itd. Stopi v delavnico in pregleda ruhe, s katerimi pokrivajo testo, in kotel, v katerem ga mešajo.

V slaščiarnah mora biti blago pod steklom, da se ne praši, v mesarijah ravno tako. Od časa do časa vzame stražnik vzorce, kos slanice, gnjati, škatljico sardin, od vseh mesnih izdelkov kos, kar vse pošlje v Higijenski zavod, kjer živila kemično preiščejo. Uslužbenci ali prodajalci morajo imeti bele predpisane in čepice v mesarijah. Stražnik jim pregleda tudi nohte in jih pobara po zdravniškem spričevalu. Bolni prodajalci ne smejo srečati kupcem. Posebno piko imajo stražniki na bakrene in medeninate posode, ki morajo biti čiste, da se ne napravi na njih strupeni zeleni volk. Cena blaga mora biti označena na tablicah itd.

Mestno tržno nadzorstvo, ki pošilja vsak dan svoje možje, da preže na nesnago v vseh lokalih, zadnje čase posebno strogo in pogosto vršijo svojo dolžnost. Ljubljana mu je hvaležna, ker ji je s tem zablajeno, da kupuje mleko, slaščice, meso in kruh v čistih, zdravih mlekarneh, mesarijah, pekarnah in slaščiarnah.

Zvonimira Župevčeva v Kranju

Kranj, 6. novembra. Kakor smo že pred tedni napovedali, preredi Glasbena Matica v ponedeljek 9. t. m. ob 20.30 v telednevni realni gimnazijski koncert, na katerem nastopi odlična Glasbena ljubljanska operna in kolesarska pevka gđ. Zvonimira Župevčeva. Sodeloval

pa bo tudi komorni trio Glasbene šole: gg. Fakin in inž. Skoupal. Solo nastop operne pevke Kranju kot provincialnem mestu pomeni velik glasbeni dogodek, ki bo naše glasbo ljubitelji občinstvo močno zbližal z eno najodličnejših pevko ljubljanske opere, pomeni pa tudi odkrivanje in presenečenje za mesto kot tako, kajti poudarimo naj, da operne pevke in pevec ne gredo radi koncertirati okrog. Zato smo prepričani, da bo kranjsko meščanstvo znalo ceniti trud glasbene šole, ki koncert priredi, še bolj pa trud in zanimanje koncertantke gđ. Župevčeve za Kranj. Sama je namreč izjavila, da se tega nastopa zelo veseli, prihaja pa v Kranj prvič. Priprana je, da bo muzikalni Kranj sprejel njen nastop z oduševljenjem. Podatki nam kaže vse vrline svojega petja in s tem dokazati, da zna ceniti naša prizadevanja in ljubezen do pevkeve umetnosti. Zapela nam bo celo vrsto pesmi, potem pa še Polonozo iz Thomasove opere »Mignon«, arijo iz N. koliaieve opere »Veselo žene windoreke« in arijo iz Verdijske »Traviate«. Program je skrbno izbran, obsežen ter zahteva od pevke vse njene vsebine in sposobnosti. Jesti program bo odpeval v nedeljo zvečer na Golniku. Opozarjamo, da bo začetek točen in med izvajanjem vstop ne bo dovoljen.

Gđ. Župevčeva se je rodila 1. 1907 v Berlinu, kjer je bil njen oče angažiran kot tenorist, pozneje pa se je kotletom udeleževal kot učitelj petja. Svoj študij je Zvonimira absolvirala pri očetu, operno šolo pa v razredu berlinske glasbene akademije pri režiserju Hörthu. V Ljubljani je nastopila v sezoni 1934-35 svoj prvi angažman in je že s prvimi nastopi kot Gilda v »Rigolettu« in Tilina v »Mignonu« dokazala izredne glasovne in tehnične vrline. Od tega časa pa gre njena pot navzgor. Talentirana, poštena in pridna je danes ena najboljših pevki in najbolj porabnih moči ljubljanske opere in kot taka sodeluje pri vseh operah, ki se pojejo v Ljubljani. Pogledati je treba med sezono kritiko v dnevnem časopisu, ki je polna hvale o njenih nastopih in uspehih pri premierah. To odlično pevko bomo imeli priliko spoznati v ponedeljek ob bliže na njenem koncertu.

Matineja kina Sloge

Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop.

Boris Karlof

MUMIJA

Film groze in strahu — Cene 3.50 in 5.50 Din

Prevzem občinskih poslov na Jesenicah

Jesenice, 7. novembra.

V sredo popoldne se je na mestnem magistratu vršila seja na kateri je prejšnji odbor izročil občinske posle novemu odboru s predsednikom g. Valentinom Markelcem na čelu. Sejo je otvoril dosedanj župan g. mr. pharm. Jože Zabkar, ki je po kratkem govoru izročil županske posle novo izvoljenemu županu v roke. O poročilu mestnega blagajnika in člana uprave g. Janka Ovsečka se je razvila živahna debata, v katero je posegel vodja kluba narodno-socialne gospodarske liste g. dr. Ernest Rekar. Odlično je zavrnil očitke gospodov od liste slovenskega delavnega ljudstva, ki so na volilnih shodih govorili nepoučeni volilcem, da je dosednji občinski odbor pustil prazne blagajne na občini. Resnica pa je, da je angažiral ves presežek iz proračunskega leta 1935-36 v iznosu 358.246 Din. Iz tega vsote je poravnal obveznosti iz prejšnjih let, ki jih je napravil prejšnji občinski odbor pred 15. oktobrom 1. 1933 za razloščena zemljišča; dalje odkazal iz tega iznosa 125.000 Din za gradnjo gasilnega doma, za vodovod pod Mežakijo 75.000 Din, za vodovod pri Sv. Križu 19.000 Din, ostalo pa za nujno potreba že začeta javna dela. Vsa ta denar se je nabral v proračunskem letu 1935-36, ki je poteklo 31. marca 1936.

Dosednji odbor pa je pustil sedanjemu občinskemu odboru 147.251 Din v gotovini ter 817.288 Din v hranilnih vlogah ter raznih fondih za dela, ki se izvršujejo in ki so predvidena v bližnji bodočnosti. Skupni prihranki takozvanega JNS režima znašajo 964.539 Din, to je vsota za katero jeseniško občina lahko zavzame marsikatero večje mesto v Sloveniji. Poleg tega je dosedanja uprava do 1. VII. 1937 v naprej plačala pri denarnih zavodih obresti in amortizacije za dolgove, ki so jih napravili prejšnji občinski odbori pred 15. oktobrom 1. 1933.

Pri volitvah v razne občinske odbore ki so pomožni organi uprave je dr. Rekar v imenu svojega kluba izjavil, da bodo člani kluba sodelovali v odborski po svoji svobodni presoji in da bodo lažje vršili kontrolo. V splošnem pa bodo podpirali večino pri izvajanju programa, ki ga je načrtal in započel dosednji občinski odbor, ki je zbral zgornj navedena denarna sredstva za realizacijo svojih načrtov.

Skrivnost Radiona:

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo in je zato tako blag in izdaten.

Samo

Schichtov RADION

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Trije mladi talenti

Umetniško hotenje kiparjev Zdenka Kalina, Alojza Kogovška in Karla Putriha

Ljubljana, 7. novembra. Na razstavi del mladih slovenskih slikarjev in kiparjev so razstavili svoja dela trije kipiari, Zdenko Kalin, Alojz Kogovšek in Karl Putih. V principu so si sorodni, vsi trije stremijo po čisti plastiki. Vsi trije so učenci velikega učitelja in vzgojnika, ki se ne menja za modne struje in ki je v vseh dobah za učence s talentom nepogrešljiv. Ta veliki učitelj in vzgojnik je mrtva in živa priroda, je življenje. Ko človek vidi na njih delih, kako skušajo po zdravi poti priiti do pravega obraza svoje umetniške individualnosti, se mu okrepí vera v naš mladi slovenski umetniški naraščaj in vera v umetnost. To vero nam namreč že vsa leta po vojni izpodkopujejo mladi, ki so nekakšne »žrtve« modnih umetniških struj, ki jim posnemanje tujih zamorij mnogo pregledajo talent, da zaradi tega ne morejo priiti na pravo pot, ki vodi učenca do pomolnika in mojstra v umetnosti.

ZDENKO KALIN

je rojen 1. 1911. v Solkanu pri Gorici. Študiiral je najprej pri prof. Repiču na Srednji tehnični šoli v Ljubljani, nato pa v Zagrebu na akademiji pri prof. Kršiniću in prof. Babiču. Lani je prvič razstavil svoja dela v Jakopičevem paviljonu. Tedaj je kritika menila, da je velik talent. Najbolj ji je bila všeč »Matji z otrokom« in »Portret fantke«. To pot je Kalin razstavil samo tri dela, to so portret slikarja Dideka v bronu, portret gospodične F. G. v gipsu in ženski torzo v gipsu. Doma ima še druge stvari, toda bil si je strog sodnik in je razstavil samo dela, ki so se mu zdeli vredna, da jih pokaže javnosti. Boljše ni mogel izbrati: vsa tri dela potrjujejo sodbo prve kritike, da je velik talent in da ima izrazit smisel za plastiko.

Portret slikarja Dideka v bronu in portret gospodične F. G. pričata, da je Kalin, dasi še mlad, morda med najboljšimi kipiari-potretisti. Vsa sredstva obvlada čudovito že zdaj. Ta dva portreta, kakor tudi ženski torzo kažejo, da je kipiari po milosti božji z nenavadnim finim občutjem za obliko in vse odtenke. Njegova dela so živa, ne kažejo več začetnika, ki se bori z materialom in tehniko. Kalin je mlad kipiari s silno oblikovalno močjo, s pomočjo katere mu je zajamčena dosega njegovega cilja: popolnost v čisti plastiki.

PUTRIH KAREL

je bil rojen 1. 1910 v Ljubljani. Tudi on je bil učenec prof. Repiča, nakar je šel na akademijo v Praško, kjer sta mu bila učitelja znana češka kipiari Kafka in Španiel, čigar umetnine smo videli razstavljene tudi že v Ljubljani. Razstavil je 5 del, to so Ribčič, Moška glava in Mučnica v gipsu ter portret dr. Krena in Brezdomce v terakoti.

Tudi Putih je brez dvoma velik talent. Vendar se še bori z materialom in s samim seboj. Leže mu koncepte večjih dimenzij, ki so celo za mojstre velik problem. Oblikovalno moč razodeva Ribčič, Brezdomci pa njegov smisel za kompozicijo. Mučnica je bolj dekorativna, potreba pa kaže, da bo tudi dober portretist.

KOGOVŠEK ALJOZ

je bil rojen 1. 1909 v Ljubljani. Kakor Kalin in Putih, je izšel iz šole prof. Repiča ter se je na to spopolnil na akademiji v Zagrebu pri Kršiniću in Frangešu. Na tej razstavi je prvič razstavil 4 dela v gipsu.

Kogovšek je šele lani prišel izven vpliva svojih učiteljev, toda je na najboljši poti do osamosvojitve. Zdi se, da bo njegova moč v portretih. »Portret brata« in »Ženska glava« sta dve deli, ki kažeta na to. »Prebujenje« je samo v posameznih delcih dovršeno delo. Nenavadno dinamično pa razodevajo njegove tri skice.

Ob tej priliki moramo opozoriti našo javnost na naš mladi umetniški kipiarski naraščaj. Na tej razstavi so se predstavili trije talentirani mladi, ki se morajo boriti za svoj obstanek. Aki naj jih zadene usoda, kakršna je zadelo že mnoge naše mlade

talente? Ali naj omahnejo na poti do svojih velikih ciljev zaradi nerazumevanja javnosti? Mislimo da to ni več nujno potrebno! Na našem pokopališču je komaj nekaj 15 umetniških spomenikov. Potrebno je da opozorimo na kulturni pomen in umetniško vrednost spomenikov na grobeh. Naši ljudje žrtvujejo stotine za spomenike na grobeh svojih pokojnih, zdi se pa, da so premalo poučeni o vrednosti umetnin na tem kraju! Ne pozabite na naše mlade kipiari-umetnike, ko se odločate za spomenik na grobu! Imeli boste spomenik trajne in kulturne vrednosti in pomagali boste ustvarjalcem iz materijalne bede. V Ljubljani imamo tudi že lepo število zaselnih modernih vrtov in bazenov. Za vse to se je našel denar, za umetniške kipe ob bazenih in v vrtovih, pa ni denarja. V resnici je tako, da bi bil tudi za to denar, toda razumevanje ni! Smisla ni za pomen pristne umetniške plastike! Potrebno je torej, da opozorimo na to ob priliki razstave treh mladih, mnogo obetajočih kipiarijev!

Iz Maribora

Notranji minister dr. Korosec v Mariboru. V četrtek popoldne je prišel v Maribor notranji minister dr. Korosec in se nastanil v dijaškem semenišču. Iste večera je bil v mali dvorani pri »Orku« intimen sestanek dr. Koroseca in njegovih najbližjih mariborskih pristavev. Večera se je notranji minister odpeljal iz Maribora. — Visok obisk pri žandarmerijski čet. Včeraj je došel iz Ljubljane v naše mesto komendant žandarmerijskega polka v Ljubljani g. polkovnik Alojz Barle in pregledal poslovanje tukajšnje žandarmerijske čete. Popoldne se je g. polkovnik odpeljal v Ptuj.

Parlament mariborskih šahistov. V četrtek zvečer se je vršil v kavarni »Central« občni zbor Mariborskega šahovekega kluba, ki ga je vodil predsednik g. ravatelj Rudolf Golouh. Iz poročila društvenih funkcionarjev se je zrcalilo intenzivno delo mariborskih šahistov, saj je klub priredil v pretekli sezoni cel vrsto zelo uspešnih prireditev. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen stari odbor, ki ga tvorijo: predsednik g. Golouh, podpredsednik g. Oslanec, tajnik g. prof. Sila, blagajnik g. Golec, gospodar g. dr. Lippai, revizorja g. magister Albanec in minister v p. Vesjenjak ter gg. dr. Lovrenc, Bien in Strniša.

Policijska vest. Včeraj se je vrnil z rednega dopusta tukajšnji policijski daktioskop g. Josip Grobin in zopet prevzel svoje posle.

Maribor in splavarji. Za naš obdravski Maribor so splavarji tipični simboli. Skozi vse leto plove skozi Maribor na stotine splavov in mnogi izmed njih se ustavijo v Mariboru pri »Malih Benetkah« in se javijo pristajalnemu »kapitanu« gospej Pepci Dabringerjevi, da opravijo svoje obveznosti napram mestni občini. Tako se je doslej ustavilo v Mariboru 794 splavov, ki so peljali les v južne kraje naše države.

Nedelja v gledališču. Popoldne ob 15. uri drama »Pohujšanje v dolini Sent-Jovanski«, zvečer ob 20. uri pa opereta »Ciganski prima«.

Nezgodna kronika. V neki tukajšnji tekstilni tovarni je med delom padel 32-letni delavec Karlu Kerlu 150 kg težek zaboj na glavo in mu je nevarno poškodoval. Ob državnem mostu je padel 63-letni Maks Galunderšek tako nesrečno po stopnicah, da si je prebil lobanjo. Oba ponesrečenca so poklicani reševalci prepeljali v mariborsko bolnico.

IZ SPANSKE VOJNE

Pokorno javljam, da je zadnji vojak prebežal k sovražniku. Imamo samo še 36 generalov in 186 polkovnikov.

V Španiji je bil baše rojen otrok, ki ima samo tri prete. Njega ne, glavno je, da lahko sproži samokres, za kar mu zadostuje tudi samo en prete.

MATINEJA Z.K.D.

Danes ob 14.15 in v nedeljo ob 10.30.

bo pel RICHARD TAUBER

melodije ljubezni v vefilmu

Simfonija ljubezni

SZOKE SZAKALL

LIEN DEYERS

IDA WUST

Cene Din 3.50 in 5.50.

Propadanje kolesarskega sporta pri nas

Odgovor tovarnarja g. Franca Batjela na vprašanje, zakaj gremo v kolesarskem sportu rakovo pot

Ljubljana, 7. novembra.

»Starega in navdušenega prijatelja kolesarskega sporta mora boleti srce, ko vidi razliko med današnjim in nekdanjo stopnjo te sportne panoge«. Tako je začel pripovedovati tovarnar g. Franc Batjela, ki se že nad 40 let udeležuje v kolesarskem sportu in ga pozna od njegovih početkov. Obrniti smo se nanj, da nam kot strokovnjak pove svoje mnenja.

»Nedavno sem v Nemčiji prisostvoval velikim mednarodnim kolesarskim dirkam. Ogromna množica ljudi je z velikim zanimanjem in kar je še važnejše, z neverjetnim razumevanjem sledila napetim borbam. Od najbolj priprostitih gledalcev sem slišal opazke, ki morajo slehernega poznavalca naših razmer presenetiti. O nekem dirkaču, ki je za pol kolesne dolžine zaostal za zmagovalcem, se je razvila debata o njegovi nepravilni taktiki in sploh o vseh momentih, ki so povzročili, da dotični ni zmagal. Nehote sem se spomnil na naše gledalce in naše žalostne prilike.

Zakaj propada pri nas kolesarski sport? Eden glavnih vzrokov so pač ceste, kakršnih ne najdemo nikjer drugod na svetu. Nikjer ne prestajajo pnevmatike take preizkušnje, kakor pri nas in se more končno tudi še tako dober material obrabiti. Važen činitelj je tudi obstrukcija inteligentnih slojev. Pri nas prevladuje naziranje, da je kolesarstvo zadeva preprostega ljudstva in da je inteligentu pod častjo, da bi se aktivno udeleževal pri tem ali onem klubu. Dokler bodo prevladovali taki nazori, ni mogoče misliti na razmah te sportne panoge. In potem obisk! Vsaka cestna dirka je že

vnaprej deficitna, na dirkališčih jih pa ne moremo prirediti, kar pravilno grajenih sploh nimamo. Pa četudi bi jih imeli, bi se na njih vršile prireditve le poredko, čemur so vzrok današnje prilike. Nekdaj se je namreč dirkač zadovoljil s kolajno, danes pa zahteva mnogo več: najmanj lep pokal ali še kaj dragocenejšega.

Bili so pač časi, ko so se našli idealisti, ki so za dirke darovali kolesa, toda taki postajajo od dne do dne redkejši in zato je tudi padlo število kolesarskih prireditev. Če bi danes razpisali dirko, pri kateri bi bile nagrade le kolajne, bi ne bilo na startu nobenega dirkača. To je kvečjemu mogoče, kadar gre za državno prvenstvo. To pa je le enkrat na leto. Da bi bile razpisane denarne nagrade, pri nas ni mogoče misliti. Prvič je pri nas kolesarstvo amatersko, drugič pa manjka sredstev, da bi se mogel razviti profesionalizem. Vsak naš dirkač, ki se ukvarja z mislijo, da bi presedlal med »profije«, je zapisan pogubi, kajti navezan bi bil edino na inozemske prireditve. Lahko bi se pač tle udeleževal, a na svoje stroške, kajti inozemstvo vabi le dirkače, ki so že na dobrem glasu.

Med našimi kolesarji je premalo smisla za družabnost. V Nemčiji so tudi po manjših krajih klubi, ki prirejajo redno vsako nedeljo družabne izlete v bližnjo in dalejšo okolico. Pri nas se je sicer tudi to poskusilo, vendar je bil odziv tako malenkosten, da je vsak nadaljni poskus odpadel. Ne samo v kolesarstvu, tudi pri drugih sportih so poskušali s družabnimi prireditvami, imeli so pa enake slabe izkušnje, kakor pri naši panogi. Morda je temu kriva kriza. Težko je ugotoviti pravi vzrok. Menda bodo imeli še najbolj prav tisti, ki trdijo, da smo Slovenci preveč sami vase za ljubljani, da bi mogli biti družabni. Namesto prijateljskih pomenkov, bi prišlo do nesoglasij in nazadnje še do pretepa. Je to sicer žalostna ugotovitev, a v marsičem resnična.

Se nekaj imam na srcu, je končal g. Batjela svoje pripovedovanje. Naše časopisje ne kaže za kolesarstvo dovolj razumevanja. Brez podpore tiska se ta panoga ne bo mogla razmahati. Potrebni bi bili strokovni članki, manjka pa ljudi, ki bi jih pisali. Da, težko je za nas, ko ne najdemo od nobene strani pravega razumevanja.

Kupuj domače blago!

DNEVNE VESTI

— Pred konferenco vseh gospodarskih zbornic. V sredo 11. t. m. bo v Banjaluki konferenca vseh gospodarskih zbornic, na kateri se bodo obravnavala važna gospodarska vprašanja. Za konferenco vlada veliko zanimanje, ker bodo storjeni na nji važni sklepi. Razen delegatov pride na konferenco tudi mnogo trgovcev in industrijalcev. Konferenca bo trajala več dni. Banjaluka zbornica je že pripravila vse potrebno za njo.

— Protest izvoznikov lesa. Zavod za zunanjo trgovino v Beogradu pripravlja baje poseben pravilnik o izvozu lesa v Italijo na podlagi izvoznih dovoljenj. S tem pravilnikom bo urejen samo izvoz mehkega lesa, dočim bo ostal izvoz vsega drugega lesa svoboden. Baje bo veljal ta pravilnik tudi za izvoz našega mehkega lesa v druge države. Ker bi pa nastale s tem težkoče, so vložili izvozniki protest proti takemu sistemu. Izvozniki zahtevajo svobodno trgovino z Italijo in drugimi državami tudi glede mehkega lesa.

KINO

SLOGA

Epopeja junastva s priljubljenim WALLACE BERRY-jem

GARCIA

Revolucija — ljubezen v džungli

Velenapeto! Velenapeto!

MATEJA

POSLEDNJI AKORD

LIL DAGOVER — WILLY BIRGEL

MARIJA PL. TASNADY

UNION

Premiera! Premiera!

LEO SLEZAK

kot Falstaff v muzikalni komediji

VESELE ŽENE WINDSORKE

MAGDA SCHNEIDER — IDA WUST

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15,

jutri (nedelja) ob 15., 17., 19. in 21. uri.

— Nova »Putnikova« pogodba z državo. Med prometnim ministrstvom in »Putnikovo« teko pogajanja o novi pogodbi o prodaji vozniških listov. Uprava »Putnika« je sklenila za danes izreči občni zbor delničarjev, na katerem se bo obravnavalo vprašanje nove pogodbe z državnimi železnicami.

— Pogajanja s češkoslovaško. V zunanjem ministrstvu so se pričela večerja pogajanja med našo in češkoslovaško delegacijo o končnem načrtu izmenjave blaga med obema državama. Gre za določitev preferencialov na češkoslovaškem, ki jih je treba prilagoditi novemu tečaju češke krone. Češkoslovaška delegacija zahteva znižanje uvoznih carin za razne industrijske izdelke in tudi na pivo.

KINO IDEAL

Premiera! Premiera!

Mona Barrie — Gilbert Roland

v napetem filmu

Hijene tajne službe

(Žena v borbi za tajni dokument)

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri, jutri

v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

— Zahteve naših obrtnikov. V četrtek zvečer so bila zaključena v Dubrovniku posvetovanja delegatov obrtniških zbornic iz vse države. Sprejeta je bila daljša resolucija, v kateri obrtniki zahtevajo obdavčenje po stvarnih dohodkih, da se tako razbremeni obrtništvo, ki ga teže zdaj prevelika javna bremena. Določbe zakona o neposrednih davkih naj veljajo enako za vse davkoplačevalce in v veljavo naj stopijo načela progresivnega obdavčenja, naglašena v zakonu o neposrednih davkih. Umakne naj se razpis finančnega ministrstva, ki omogoča davčnim upravam, da svojevoli uvrščajo posredna obrtna podjetja v industrijska. Značaj obrti naj se določi na temelju izdane koncesije oziroma dovoljenja upravne oblasti, a za industrijska podjetja naj velja samo tisto, ki je kot tako zaregistrirano. Da se ponovno pregrajujejo davčni zavezanci zgradarine in pridobnine na podlagi pravičnih kriterijev, da se davčna stopnja za drugo skupino zniža od 8 na 6, za tretjo pa na 4%, da se skala dohodkov od 10.000 do 70.000 še diferencira tako, da se bo stopnja dopolnilnega davka od pridobnine do 20.000 Din zniža, poveča pa od 20 do 70.000 Din. Dopolnilni in družbeni davek naj se ne vežeta na rentabilnost, temveč odmerjata po višini dohodkov. Pavšalno obdavčenje naj se razširi na vsa obrtna podjetja, ki ne zaposlujejo več kot dveh obrtnikov v vseh karjih od 5.000 prebivalcev ne glede na to ali so to mesta, sedeži srezov, zdravilišča, letovišča ali ne.

— Iz Službenega lista. »Službeni list r. banske uprave dravske banovine« št. 90 z dne 7. t. m. objavlja odlobo kraljevskih namestnikov o otvoritvi poslatstva v Stockholmu, dopolnitev seznama uvozne carinske tarife, podaljšavo veljavnosti legitimacij za vožnje ugodnosti, odlobo o prometu s sadikami, objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin v občinah Sela-Sumberk in Senovo v letu 1936-37 in objavo kandidatskih listov za volitve v Zbornico za TOI v Ljubljani za trgovinski odtok v volilnih okrožjih 4, 6, 15 in 19 za industrijski odtok pa v volilnih okrožjih 1 in 2.

— Nov grob. Danes je umrl v Ljubljani upokojeni solski upravitelj g. Friderik Repovž. Pokojni je bil odlični prosvetni delavec pa tudi sicer je postavil celega moza povsod, kjer je prišel za delo. Bil je rezervni pehotni kapetan I. klase odklikovan z redom Sv. Save in Jugoslovanske krome

V stopnje. Pogreb bo v ponedeljek ob 14.30 s Tržaške ceste št. 10. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

— Razpis! Slovensko planinsko društvo v Ljubljani razpisuje nagrado za sprejeti osnutek za ovoj »Planinskega vestnika« 1937. Osnutek je treba predložiti pisarni SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4-1, najkasneje do 20. t. m. 1936.

Kino Union, tel. 22-21

Po izredno znižanih cenah

3.50 in 5.50 Din

BERNH. SHAWOVA SATIRA

PYGMALION

Danes ob 14.15 in jutri poslednjič

ob 11. uri dopoldne

— O zavarovanju pošte in razglaš

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani: Zavarovanju potrebne posvečajo delodajalci malo pozornosti. Zato nastajajo ob obolenju prizadetih spori o zavarovalni obveznosti, čeprav pri plačilu predpisanih prispevkov; opustitev prijave ima neprijetne posledice za gospodinjstvo. Posrežnice so zavezane zavarovanju, če zaslužijo bodisi v naravi ali v denarju skupno več kot Din 200 na mesec. Zaslutek do vseh Din 200 na mesec ne ustvarja pri posrežnicah zavarovalne obveznosti. Vendar pa zavarovalna obveznost nastane tudi, če zaslutek zasluži nad 200 Din na mesec pri vseh delodajalcih skupno, pri katerih opravljajo dela posrežnice. Starost, trajanje zaposlitve ali zakonsko razmerje ne vpliva na zavarovalno obveznost. Delodajalec prosi, da po teh američanih preostaja zavarovalno obveznost pošte in v dveh letih primerih naj se gospodinjstvo obrnejo za pomoč na urad.

— Promocija. Na ljubljanski univerzi je bil večer promoviranja za doktorja filozofije g. Ortharber Mihail iz Graca, Čestitamo!

— Blaznikova Velika Pratika za leto 1937. je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celotni izšeljen ga radi nabirajo, ker jih »pomina« na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blažnik naslov. v Ljubljani, Breg št. 10-12 in v trgovinah.

— Novi radijski naročniki. pošilje se danes svoj naslov upravi revije »NAS VAL«, ki vam brezplačno in brezobvezno pošlje en izvod revije. »NAS VAL« je tedenska revija za radio, gledališče in film. Na 40 straneh prinaša zanimivosti iz radijskega, gledališkega in filmskega sveta, literarne in zabavne prispevke, slike radijskih sodelavcev, pesnetke iz naših narodnih gledališč in filmskih atelejev, pa tudi najlepše slike iz filmov, ki jih bodo predvajali naši kinematografi. Pred vsimi radijskimi revijami ima »NAS VAL« to prednost, da ima na 32 straneh točne programe vseh domačih in inozemskih radijskih oddajnih postaj. Radijske sprede za kratke, srednje in normalne valove ter pregledno razporeditve najzanimivejših oddaj dobite lahko samo v »Našem valu«. Ljubitelji opere in opernih prenosov imajo stalno operno prilogo s točnimi — za radijske poslušalce posebej prirejenimi — izvlečki oper, ki jih oddajajo domače in evropske postaje. Stalne rubrike v »Našem valu« so: Radiofonija, Izza kulise opere in drame (s slikami), Slike k važnejšim oddajam v naši postaji, Leica foto kotiček, Po opernem svetu, Slike iz novih filmov, karikature. V novi številki, ki izide v petek, imate še sledeče prispevke: Pojasnila k spremembam radijskega pravilnika. V svetlišču naših igralcev, Sabina Peters—dekle Irena. Ob 15-letnici Sentjakobskega odra. Nova češka opera v Ljubljani: Rudolf Karel: Botra smrt, Offenbach: Hoffmanove pripovedke. Poleg navedenih prispevkov prinaša nova številka še nadaljevanje prevoda znamenitega dela dr. Waldemara Wasielewskiego »Teletipija in Janovidevto«, ki spada med najboljša dela s tega področja in se v zvezi strogo znanstveni vsebini odlikuje še po tem, da je pisano v lahko razumljivem slogu in napetem pripovedovalnem tonu. Nova številka prinaša tudi lepo število krasnih reprodukcij del mladih slovenskih slikarjev in kiparjev, ki razstavljajo sedaj v Ljubljani. Pišite še danes upravi po en izvod. Mesečna naročnina Din 12.— »NAS VAL«. Ljubljana, Knaflijeva ul. 5.

— Dne 4. t. m. smo poročali o raspravi glede tatvin v trgovini Selta in objavi mnenje obrambe, da je lahko še kdo drugi na ta način kradel pri Selti, kakor eden izmed obtožencev. S tem obramba nikakor ni hotela obdolžiti koga izmed o talih uštevencev v trgovini, ki uživajo vsi že več let zaupanje svojega gospodarja, še manj pa je imelo uredništvo tak namen z objavo te med raspravo izrečene misli.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremembljivo oblačno, neustanovitno vreme. Večera je nekoliko deževalo v Zagrebu in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 17, v Beogradu 16, v Sarajevu in Skoplju 15, v Ljubljani 11,4, v Mariboru in Zagrebu 11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757.7 mm. temperatura je znašala 3.4.

— Ljubljana tragedija v gosdu. V vsi Donje Bazije blizu Virovitice je živel 31-letni kmet Mato Tomljanovič še 11 let e priletnico Baro Gajšek. Te dni se je vračal Mato iz Baranje, kjer je iskal dela. Neprilakovano je prišel domov in potrkal na okno svoje prilice. Odgovoril mu je kmet Mit Radulović, češ da je njegova prilica v sobi, toda njega ne potrebuje več. Mato je potrpežljivo čakal do jutra, potem je pa odšel k župniku in ga prošil, naj prepusti, da bi se njegova prilica preselila k Raduloviću. Župnik mu je pobotal in ko se je Mato zopet setal z Baro, ga je le-ta pregovorila, da sta odšla v sosedom vas. Sveda pa Mato ni »lutil«, da je zamenjava njegova prilice peklenski načrt. Namenjena sta bila k prijatelju Rončeviću, ki ga pa al bilo doma in tako sta se vračala skozi gosd. Naenkrat pa je skočil izza drevesa Radulović in samohitro z nožem po Tomljanovičevi glavi, a prilici se je začela tudi udarjati po svojem starem priletku. Napadenca moči se je po

Radi plešete!

Seveda! Svilo za plesne toalete

ugodno kupite pri

»Manufaktura« k. d.

trgovina, ki vas želi boljše postreči

Mestni trg 17

— srečilo iztrgati napadalec noč, a katerim je zaklal svojo prilico, a napadalec jo je po

— Umorjena in vrtana v jame. Iz Trebinja je izginila bres sledu lepa mladenka Radojka Tešanović, ki je imela ljubavno razmerje s finančnim podprednikom Luko Spasojevićem. Dekle je samohitro in ko je izginilo, je padel čum na Spasojevića. Tega je že več mesecev. Fant je moral v preiskovalni zapor, pa so ga kmalu izpustili, ker ni bilo dokazov proti njemu. Potem je bil premešan v Gacko. Ta čas se je za preiskava nadaljevala. V četrtek je orožnik Radojka Tešanović mrtvo v 40 m globoki jami. Truplo je še razpadalo, vendar so se še poznali na njem sledovi noža. Spasojevića so takoj zopet aretirali, ker je osumljen umora.

Iz Ljubljane

— Iz Tiskovanje Cojzove in Askerčeve

ceste. Cojzova cesta je v večjem delu že

tlačkavna, razen v spodnjem delu, med

Cojzovim spomenikom in sentjakobskim

mostom. Ni pa še tlačkavna tudi križišče

Emonste in Cojzove ceste. Dočim je

Cojzova cesta tlačkavna z granitnimi koc-

kami, bo Askerčeva asfaltirana. Prva

plast asfalta — asfaltirajo v dveh plasteh

— je še vlita, med Groharjevo cesto in

Murnikovo ulico, podlaga za asfalt je pa

zabetonirana že dolgo v vsej dolžini. Tla-

kovi bodo tudi Groharjevo cesto od nje-

nega začetka do križišča Askerčeve ce-

ste, in sicer z granitnimi kocami. Delo

je prejšnji mesec precej oviralo slabo

vreme, vendar upajo, da bo tlačkavanje

končano še pred pravo zimo, razen ob

jelečinovih hišah, ker še niso urejeni last-

niški odnosi zaradi odkupa sveta za ce-

sto in odškodnine za hišo, ki jo bodo mo-

rali porabiti.

— ČLOVEK NE ŽIVI SAMO OD KRUHA IN

VODE, ampak tudi od drugih jedi in pijač.

Med dobre jedi, pri katerih človek res uživa,

spadajo »Jajnine-Pekatete«. Sezimo po njih!

— Iz Šišenski javnosti in mladini. Prosvet-

ni odtokel Škoškega društva bo tudi v no-

vi sezoni prirejal za mladino serijo pravljic

nih ur in lutkovnih predstav, ki bodo ob ne-

deljah ob 9.15. Pravične ure bodo ilustrirane

z diapozitivnimi slikami. V nedeljo 8.

t. m. bo ob 9.15 otvoritvena pravljica ura

o. Puhar Polde bo pripovedoval ob istočas-

ni predavanju slik, o prigradbi »Samba in

Jokot. Pred prigodbo bodo prikazane naj-

novnejše novosti »Tip Top« ter Miki »Stavi-

vac. Vabimo šišensko mladino, da se ome-

njenih pravljicah ur udeležijo v čim večjem

številu. Prosvetni odtok.

— Iz Konec ljubljanskih pevskih zborov,

zdrženih v Hubadovi župi JPS v počastitev

70-letnice našega pevkega očeta Mateja Hu-

bada, bo v ponedeljek, dne 16. t. m. v ve-

liki dvorani Filharmonične družbe na Kon-

gretnem trgu. Vsi naši pevci, vse naše pev-

ke tekmujejo kako bi se pesmijo, ki ji je Hu-

bad služil vse svoje plodonošno življenje,

dali izraza hvaležnosti svojemu ljubljensku

mojstru. Ne dvomimo, da bo tudi Ljublja-

na kot naš narodni glasbeni center to ideal-

no prizadevanje prvih zborov upoštevala

in pokupila vstopnice, ki bodo na prodaj v

Matični hišnici, pa jih bodo štani društev

tudi sami ponudili vsem častiteljem našega

zborovega petja in mojstra Hubada. Filhar-

monična dvorana mora biti ta večer nabito

polna.

— Umrla so v Ljubljani ob 30. oktobra do

8. novembra: Jurjevič Ivan, roj. Tavče,

76 let, vdova rudarskega poduradnika. Po-

lašč Edita Marija, 28 let, uradnica, Straj-

nar Marija, roj. Tototar, 84 let, zasebnica.

Senčar Amalija, sestra Regina, 23 let, se-

stra čudodelne svetnje, Dobtal Marija, roj.

Profenc, 87 let, vdova tapetnika, Okorn Ana,

63 let, postrežnica, Ponebšek Marica, roj.

Tomičič, 66 let, vdova višji. fin. svetn. v p.

Dobnikar Marija, 15 mesecev, bti spreprod.

ceste žel. Ingrid Marija, roj. Genuski, 77

let, delavka tob. tov. v p. Stepanja vas. Zlo-

bec Franc, 65 let, mestni delavec, Tonin Ma-

rija, roj. Uranak, 56 let, postrežnica. Povše

Pavel, 76 let, hišni posestnik, v Ljubljani

bolniči umrl; Kalan Franc, 52 let, delavec,

Prade pri Smledniku. Hoffner Leopoldina,

80 let, trgovska pomočnica, Vel. Strje pri

Zidanem mostu, Puh Matevž, 34 let, rudar.

Potočka vas pri Zagorju, Kokelj Marija, roj.

Kline, 35 let, delavka, Domžale, Leskovšek

Draga, roj. Pirnat, 47 let, natakarica. Kodala

Marija, roj. Rozman, 72 let, vdova zdrjara,

Berger Marija, roj. Himmer, 66 let, zaseb-

nica. Lavrič Alojz, 23 let, krojač. Romanja

vas, obš. Šmihel-Stopeč, Tramposch Robert,

23 let, Rajhenau, obš. Koprivnik pri Ko-

ševju. Zgonec Franja, 90 let, žena vlakovod-

je, Štibernik Antonija, 45 let, obš. uboga,

Litija, Lukič Albina, 30 let, zasebnica, Bled.

Milno, Zidar Janez, 70 let, posestnik, Boh.

Češnjica, srez Radovljica, Kranje Jožef, 73

let, učitelj, Laze, obš. Planina pri Logatcu.

— Po težki in dolgotrajni bolezni se je

počivil od sveta g. Ivan Podražil, dolgo-

letni častni predsednik pevskega društva

»Slavice«. Njegov ustanovitelj je bil od-

kar obstoja društvo. Bil je pa tudi usta-

novitelj Zveze slovenskih pevskih dru-

stev in je prvi ponesel slavo slovenske

pevni izven meja naše domovine, na Če-

škoslovaško. Moč je živel in umrl za slo-

vensko pesem, zato pozivljamo vsa pevška

društva, da se častno udeležijo njegovega

pogreba z zastavami v nedeljo popoldne

ob 3. uri iz splošne bolnice. Za upravo

Hubadove župe: Zorko Prelovec, t. č. pred-

sednik.

— Iz Film »Poslednji akord« je po pravici

zaslovel kot eno najboljših del filmske in-

dustrije. Še bolj kakor drugod po svetu je

občinstvo v Ljubljani dovteto za lepe fil-

me tudi če jih občinja reklama ne hvali in

ne priporoča tako, kakor tu pa tam ne

zaslužijo. Glas o dobrem filmu gre hitro

od ust do ust, prijatelji in znanci se med

seboj opozarjajo, da ga ne zamudijo, ker so

resnično dobri filmi pri vsej množici novih

filmov redki. In prav na vrhu piclega so-

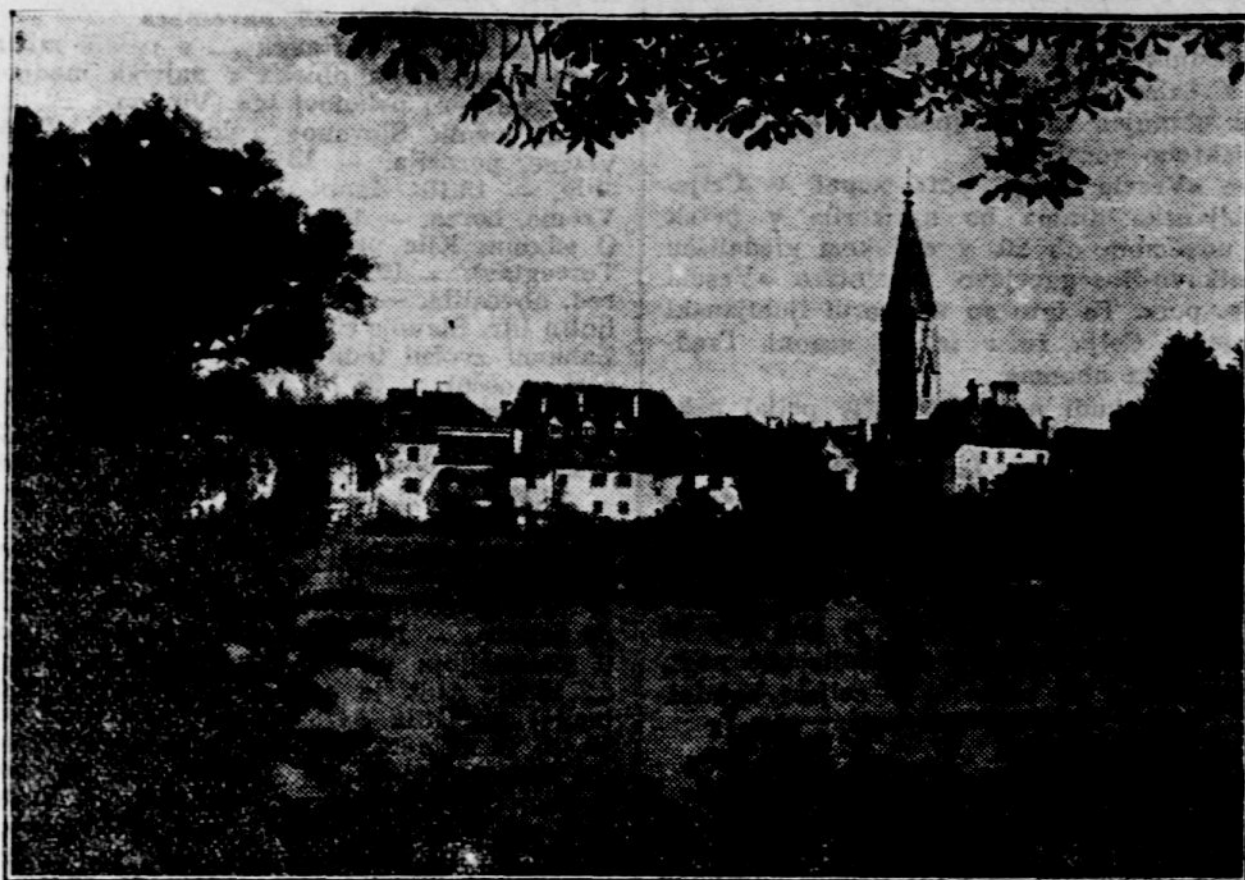
znama redkih filmov je to delo, v pravem

pomenu besede umetnina tako po režiji,

kakor tudi po glasbi

Za napredek Celja

Tujski promet se lepo razvija, mesto pa potrebuje še mnogo novih naprav

Zupna cerkev sv. Danijela s Savinjo

Celje, 6. novembra. Celje, čeprav mesto, kjer se tujski promet v pravem pomenu besede le težko razvija in napreduje, je imelo v zadnjih letih vedno več tujcev, ki ne prihajajo v naše mesto le poslovno, temveč na oddih in letovisce. Po svoji lepi okolici prepleteni z romantično in dobrodošnostjo naših Savinjanov vedno večje zanimanje tudi za tuje. V lanskem letu, ki se konča, je bilo v Celju 1.269 tujcev, letos pa že 1547, kar je dokaz, da je lepota Celja zaslovela tudi brez kričeče reklame. Všetiti pa seveda niso tisti tujci, ki jih je zanesla pot v Celje le poslovno. Največ gostov je bilo Jugoslovencov, dočim so med inozemci na prvem mestu Avstrijci.

Da bi olesnala svoje mesto in tako ustvarila pogoje za še uspešnejši razvoj tujkega prometa, je celjska mestna občina uredila nekaj glavnih poti in sprehajališče: Cesto na grad, čisto na Miklavžki hrib, pota na Reiterjevem poboju ter ceste in pota na hribu sv. Jožefa.

Kakor mnogi drugi naši kraji, ki sicer izpolnjujejo vse pogoje iz nove uredbe o pospeševanju tujkega prometa, da bi bili prijavljeni za tujko prometno kraje, se tudi Celje bori za to, zlasti pa za pravico do železniških olajšav za svoje goste, ki jih birokratski paragraf 11 železniške tarife s svojim kriterijem 700 m nadmorske višine ne dovoljuje. Res, tudi to, da je ta prošnja paragraf neizpolnjen, kljub temu, da bi stvarno nasprotuje novi turistični uredbi z zakonsko močjo, celjska mestna občina se skupaj s celjskim Opleševalnim in tujkoprometnim društvom bori proti temu birokratskemu in poizkusa doseči tudi za Celje pravice turističnih krajev, a ni žal še nobena intervencija v tem pogledu pomagala. Sicer pa to ni nič čudnega. Saj niti Dubrovnik ne pravice še niso priznale, čeprav je pošiljal deputacijo za deputacijo v Beograd in je vsakekor najbolj izraziti turistični kraj Jugoslavije.

Zanimivi so načrti Celja za bodočnost. Opleševalno in tujkoprometno društvo forsira predvsem izdelavo projektov za novo kopališče ob Savinji in sicer v treh variantah, z jezom na Savinji, s katerim bi se površina vode toliko dvignila, da bi se Savinja lahko idealno izrabila za kopališče, plavanje in veslaški sport, dalje za napravo postranske betonirane struge in končno za napravo bazenov. Če bi le eden teh treh načrtov pridel, bi Celje prav gotovo postalo eno najidealnejših središč tujkega prometa. Obisk tujcev bi se dvignil iz epifone dejstva, da imata v Sloveniji menda le še Sora in Kolpa tako tople in bistre vode, kakor Savinja, ki povprečno dosegata 20 stopinj C.

Celjsko Opleševalno in tujkoprometno društvo poleg tega forsira tudi dograditev novega hotela poleg sedanje Celjske kočice. Z dograditvijo istega bi bil v veliki meri pospešen zlasti zimski sport, za katerega je po hribih v najbližji okolici Celja nešteto res idealnih, lažjih in težjih terenov, zlasti za smučanje.

Velik nedostatek tedajle bolj razvijajočega se Celja, ki je varen tako v tujkoprometnem kakor v kulturnem in zlasti industrijskem pogledu, je pomanjkljiva pošta služba, prav posebno telefonska, ki bi jo bilo treba podaljšati tudi čez noč. Prav tako bi bilo treba izpopolniti pomanjkljivo telefonsko omrežje in uvesti avtomatske telefonske aparate.

Tudi ceste so ovira v napredku tujkega prometa, ki bi jo bilo treba odstraniti ne le v interesu samega Celja, temveč v inter-

resu vse dravske banovine, ki v inozemstvu slovi — po slabih cestah. Najnujnejše je temeljito popravilo ceste Celje—Ljubljana in Celje—Maribor, treba pa je tudi pospešiti dela na cesti Maribor—Št. Ilj—državna meja, ki so bila nedavno oddana trdniki Nasimbeni v Mariboru. Kadar bodo vse te ceste urejene res tako, kakor zahtevajo moderni predpisi in končno tudi ugled same države, bo tujski promet v vsej Sloveniji napredoval še bolj. Upoštevati moramo namreč, da veliko število tujcev potuje v avtomobilih in vsi ti se, če le more, izognejo naši državi in potujejo iz severnih držav čez Avstrijo v Italijo, čeprav so pogosto namenjeni v naše kraje in na naše morje. Samo ob sebi se ob tej priliki postavlja tudi vprašanje cestne zveze Ljubljane z morjem, za katero so že bili izdelani načrti in obljubljeni krediti.

Od nove uredbe o pospeševanju tujkega prometa si Celje ne more obetati dosti, prav tako kakor si ne morejo obetati niti drugi naši turistični kraji. Reglementiranje tujkega prometa more biti uspešno šele tedaj, kadar bodo država, banovina in občine za tujko-prometne kraje zagotavljale potrebna denarna sredstva za ureditev cest, potov, železnice, kopališč, vodovodov, električne razsvetljave, telefonskega omrežja itd. Kadar bodo v Celju izpolnjeni vsi ti pogoji, se bo to naše lepo mesto z lahko razvilo v eno naših najlepših in najnikavnejših letovisč.

Pisec ljubavnih pisem

Da žive v Orijentu pisce ne samo trgovskih, temveč tudi zasebnih in ljubavnih pisem, da lahko tam človek naroči poljubno pismo, kakor vse drugo, je splošno znano. Da pa žive poklicni pisce pisem tudi v Angliji, kjer je ljudstvo izobraženo in kjer ni nepismenih ljudi, se sliši malo čudno. Toda tako je, kajti mož, ki je stopil oni dan pred londonsko sodišče kot prič, se je zagovarjal zaradi svojega poklica kot pisec ljubavnih pisem. Prvotno je bil zastopnik tovarne gospodarskih strojev. Med kmeti ni našel kaj prida odjemalcev za izdelke svoje tovarne, pač je pa povsod naletel na odprta ušesa za svoje nasvete, ki jih najbrž ni dajal brez nagrade.

Nekoč je napisal bogatemu mlademu kmetu ljubavno pismo, ki je imelo nepričakovano velik uspeh. Njegovo ime je kmeta lu zaslovelo med preprostim ljudstvom in vsi so se radi obračali nanj. Končno si je uredil v Londonu pisarno in zdaj ne hodi več na kmete, kjer je število njegovih klientov tako naraslo, da mora imeti posebno tajništvo, da lahko izpolni vsa naročila glede ljubavnih pisem.

Žilavi slepci

Da se znajo slepci prebiti skozi življenje tudi brez pomoči svojih bližnjih, je splošno znano. Vendar je pa menda edinstven primer slepca Anthony Lee v Bishop's Caundle v Angliji. Rojen je bil slep, starše je kmalu izgubil in napačen je vse sile, da bi se preživljal sam brez pomoči svojih sorodnikov. Hodil je v šolo slepcev v Plymouth in izučil se je pletarstva. Bil je pa tako priden, da se je naučil še mnogo več. Igra dobro klavir, vešč

je strojeplaja, sam se brije, obdeluje svoj vrt, vozi se na motociklu in kolesu, zna pa tudi jahati.

O drugem takem slepcu poročajo tudi angleški listi. Piše se Jackson in otelepel je med vojno. Izpuščen je bil za vrtnarja in vsi so mislili, da bo izgubil tudi svoj poklic, ko je otelepel. Toda Jackson je zdaj najboljši vrtnar v Walesu. Skoraj na vseh razstavah je odnesel prvo nagrado, nedavno je pa dobil na eni razstavi kar 11 nagrad. V Cardiffu pa deluje na zavodu slepcev obrtni učitelj Bugh. Tudi on je bil rojen slep, pa je vendar strokovnjak v urarstvu in popravljanju gramofonov. Da se slepec ni treba bati življenja, dokazuje šest mladih parov v južnokotljski provinci Kwantung. Vsi so že od rojstva slepi, toda naučili so se v zavodu za slepe delati tako, da žive zelo dobro. Nedavno so se vsi poročili.

Rooseveltova dnevna pošta

Ameriški list »Readers Digest« poroča, da je prezident Roosevelt mož, ki dobiva izmed vseh ljudi na svetu največ pisem. Vsak dan dobi namreč 7.000 do 8.000 pisem. In na vsa ta pisma Roosevelt odgovarja. Seveda pa mora imeti za to celo armado posebnih tajnikov. Mnoge odgovore dikтира Roosevelt tudi sam, še več odgovorov na seveda lastnoročno napiše.

Po prezidentu Rooseveltu dobivajo največ pisem slavni filmski igralci in igralke, tako Mae West, Joan Crawford, Clark Gable in drugi. Toda njihova pošta še daleč ni tako obsejna kakor Rooseveltova. Povprečno dobivajo po 2.000 pisem na teden. Njim sledita po številu pisem umetnika, ki sta postala slavna s tem, da nastopata pred mikrofonom, namreč Eddie Cantor in Guy Lombardo. Ta dva dobivata mesečno po 10 do 12.000 pisem in odgovarjata na več sto pisem vsak teden.

Sin Lidže Jassu askar

Sin predzadnjega abesinskega cesarja Lidže Jassu, 23-letni Abebe Pasu, ki je veljal od začetka italijanske abesinske vojne za bodočega abesinskega cesarja pod italijanskim protektoratom, je izstopil iz askarske konjenice in bil poslan v zapadno Abesinijo v boj proti abesinskemu plemenu, ki nočejo priznati italijanskega gospodstva in se bore proti osvajalcem. Abebe Pasu je moral na bojišče kot navaden vojak.

Njegov oče Lidž Jassu, sin Mikaela, kralja galskega, je zasedel abesinski prestol po smrti Menelika II., ki ga je bil doletel za naslednika. Kmalu ga je pa strmoglavil ras Tafari, poznejši cesar Haile Selassie. Lani je umrl v goraki trdnjavi

in odgovoril:

— Zdal nisem olajševalna priča, prav tako kakor nisem bil obremenjena priča. Skušam spraviti pravico na pravo pot, kakor je moja dolžnost in to je vse!

— No, dobro, zdaj sem ga še razžalil, — je pomislil Daburon. — Kaj bom delal napako za napako?

— Tako se je zgodilo, — je nadaljeval grof. — Sročil, ko mi je pravil o teh nesrečnih pismih, mi je jel Albert nastavljal past, da bi zvedel resnico, ker je še dvomil, kajti Gerdyju ni bila prišla v roke vsa moja korespondenca. Tedaj se je vnel med menoj in mojim sinom hud prepir. Izjavil je, da je pripravljen umakniti se Noeli. Jaz sem pa nasprotno vztrajal pri tem, da se moramo za vsako ceno pogajati. Albert se je drznil nasprotovati mi. Vse moje prizadevanje, da bi ga pridobil za svoje stališče, je bilo zaman. Zaman sem poskušal zadoči v njem na strune, ki sem jih smatral za najobčutljivejše. Ponavljal je neprestano, da se bo umaknil proti moji volji, če, da bo zadovoljen, če mu zagotovim skromno življenje. Znova sem poskušal pripraviti ga k pameti, če, da se bo zakon, ki ga že dve leti tako vroče išči, takoj razl. Odgovoril mi je, da si bo zagotovil dovoljenje svoje neveste Klare Ariangeeve.

To ime je udarilo na sodnikova ušesa liki strela. Planil je pokonci. Čuteč, kako zardeva, je pograbil kar na slepo srečo debel sveženj aktov na pisalni mizi in da bi prikriji svojo zbežanost, si jih je nastavljal pred obraz kakor da hoče prečitati nečitljivo

PRESENEČENJE

Po katastrofi parnika se je večina potnikov rešila na otok, ki se je zdel na prvi pogled neobitujen. Zaman so brodolomci iskali zavetišča. Kar je neka dama zagledala obešenca in vzkliknila radostno: — Hvala bogu, končno smo v civiliziranem svetu.

Sedem zapovedi o prehrani

Sestavil jih je ameriški zdravnik dr. Lagan Clendeling

Vsak dan se množe znanstvena odkritja, ki izpreminjajo naziranja o prehrani in se zavzemajo za ta ali oni jedilni list. Zato se je težko spoznati v tej množici nasvetov. Ameriški zdravnik dr. Lagan Clendeling se je pa lotil težke naloge spraviti v red to mešanico naziranj in nasvetov o prehrani. Vsakega človeka mora zanimati vprašanje, kateri način prehrane je zdaj najboljši in najzanesljivejši. Dr. Clendeling pravi, da mora pravilna prehrana izpolnjevati sedem glavnih zahtev:

1. Hrana mora dovajati telesu toliko energije, da lahko izpolnjuje svojo vsakdanje naloge. Ta množina energije je odvisna od starosti, telesne teže in dela vsakega človeka. Povprečen človek potrebuje pri neprevelikem naporu dela 40 kalorij na vsak kilogram svoje teže in te kalorije mora dobiti telo v treh vrstah hrane. Dve tretjini energije — po teži — dovajajo telesu močnejše jedi, kruh, krompir in druga takaj živila, šestino maslobo, šestino pa proteini, zapodeni v mesu, jajcih, ribah in siru.

2. Hrana mora obsegati dovolj beljakovin, ki jih potrebuje človeški organizem za rast in nadomestilo tkiva. To pomeni, da potrebuje odrasel človek dnevno en gram mesa ali temu odgovarjajočega živila, otroci pa od 10 do 12 gramov na en kilogram telesne teže.

3. Jed mora obsegati dovolj vode. To odmerja človeškemu telesu najzanesljivejši naravni regulator — žeja.

4. Tudi mineralnih snovi mora biti do-

volj. To velja zlasti za kuhinjsko sol, sodo, železo, fosfor in jod. Običajna živila imajo v sebi dovolj teh kemikalij.

5. Neobhodno potrebni so človeškemu telesu tudi vitamini A, B, C, D, E in G. Brez njih bi človek ne mogel rasti in ne imel bi trdnega zdravja. Poleg tega pa vplivajo vitamini na plodnost in odpornost telesa proti boleznim, izmed katerih nastanejo mnoge zaradi pomanjkanja vitaminov. Vitamin A je v maslu, smetani in jajčnem rumenjaku, vitamin B v močnatih jedilih, vitamin C je sestavina svežega sadja in sočivja, vitamin D je v maslu, jetrih, ribji soljati, slanini in obsevanih živilih, vitamin E v salati in močnatih jedeh, vitamin G v kislem mleku, jogurtu in podobno ter v mleku in maslu.

6. Hrana mora biti zadostna. To je važno za izločanje njenih ostankov iz telesa in najbolj je nadomestiti to količino s sadjem in sočivjem.

7. Pravilna prehrana ohrani telo pri močeh in preprečuje preveliko nabiranje kislin v organizmu. K temu pripominja dr. Clendening: Kisline, ki nastajajo pri prebavnem procesu v človeškem telesu, se nevtralizirajo z mineralnimi usedlinami, ki jih dobiva organizem iz sočivja in mineralnih snovi.

Tudi ta jedilni list opozarja na pomen sadja in sočivja kakor vsi drugi. Sestavi si ga lahko vsak lajik, v kolikor posebno telesno stanje ne zahteva specialitet, ki jih mora določiti zdravnik.

Novi ruski letalski rekordi

Na lahkem sportnem letalu 3200 km nepretrganega poleta

Letos od pomladi ni bilo nobenega meseca, v katerem bi ruski letalci ne dosegli novih rekordov. Zdal so prijavitelj Mednarodni letalski federaciji rekord pilota N. D. Fiksona, ki je preletel z mehanikom A. S. Buzunovim na lahkem sportnem letalu 3.200 km, ne da bi se spustil med potjo na tla. Letalo je konstruiral ing. A. S. Moskalov. Opremljeno je s serijskim motorjem M 11, ki razvija 100 HP. V zraku je bilo letalo 25 ur in 5 minut. Pilotiral je ves čas pilot Fikson. Pot ga je vodila iz Sevastopola v Mariupol, Taganrog, Rostov na Donu, Stalingrad, Astrahan, Saratov, Sibir, Kazan in v bližini Gorkoga. Vreme je bilo neugodno, dež in gosta megla, večkrat pa tudi močan nasprotni veter. Fikson se je spretno spustil na tla v dežju in nizkih oblakih. O svojem poletu pripoveduje:

Letala sva na sportnem turističnem letalu, enokrovniku lesene konstrukcije SAM 5 b. V pokriti kabini je prostora za štiri potnike in pilota. Največja hitrost znaša 70 km na uro. Nosnost motorja doseže normalno 475% lastne teže letala, ki tehta 600 kg. Pri startu je tehtalo letalo 1.500 kg, kajti samo bencina sva vzela na pot 600 kg. Letalo je bilo izdelano v Voronežu.

20. oktobra ob 12.30 sva krenila na pot z letališča pri Sevastopolu. Seboj sem imel mehanika Buzunova. Čeprav je bilo letalo močno obteženo, se je gladko dvignilo. V 35 sekundah sem bil že v zraku in krenil sem proti Genickensku. Letala sva proti vnetu. Nad Mariupolom sem vrgel zastavo. Nastala je noč. Nizko nad zemljo so viseli oblaki, orijentacijskih signalov skoraj ni sva videla. Leteti sva morala po kompasu. Letalo ni urejeno za nočne polete in nimamo posebnih aparatov za polet na slepo. Ravnanje sem se lahko samo po onih aparatih, ki jih je imelo letalo za normalni polet dnevi.

Ob 22.40 sva letela nad Stalingradom. Nad mestom in letališčem sem izstrelil več raket. Z letališča so mi z dogovorjenim signalom dovolili nadaljevati polet. Krenil sem proti Astrahanu. Do tu sva še videla pod seboj razsvetljena mesta, naenkrat je pa izgledala tudi ta orijentacija. Pod nama se je razprostirala stepa. Letala sva, ne da bi videla zemljo. 21. oktobra ob 2.15 sva priletela nad Astrahan. Signaliziral sem z raketo, izpreminil smer in se vrnil nad Stalingrad. Pot proti Saratovu je bila zastražena, leteti sem moral nad njo. Izračunal sem, kdaj se približava Sibiru in krenil sem proti Ulijanovsku. Skozil okencva v oblakih in megli sva videla pod seboj

Volgo. Letala sva prav. Ze sva bila onstran Kazana.

Pogonskih snovi je bilo primanjkovati. Sklenil sem leteti, dokler ne bo porabljen ves bencin. Zadnji del proge sva preletela med silnim nalivom proti viharju. 21. oktobra ob 14.35 sva se spustila pri vasiči Čuguni blizu Gorkoga.

Fikson je s svojim poletom prekosil rekord francoskih letalcev Lalouetta in Permentia, ki sta leta 1931 preletela s sportnim letalom 2921 km, ne da bi se spustila na tla. Sportna komisija sovjetskega centralnega Aerokluba je pa prijavi Mednarodni letalski federaciji tudi nov rekord majorja Jumaševa, ki se je dvignil 29. oktobra z mehanikom Kalasnikovim na štirimotornem letalu ANT 6 po 800 HP in s tovorom 5 ton v višino 8980 m, ter narodni rekord na daljavo brezmotornega letalca Ijenka, ki je preletel na dvosedelnem jadralnem letalu 133 km 470 m po ravni progi.

Kako so volili znani Američani

Londonški list »Daily Express« priobčaja zanimivo poročilo, kako so v Ameriki volili nekateri znani predstavniki ameriške javnosti, odnosno znane osebnosti ameriškega življenja. Roosevelt sem je volil sveda sebe, njegov sin pa očeta. Snova zaročenka, hči milijonarja Dupaonta, je za volila Rooseveltovega protikandidata Landona. Iz tega bi se dalo sklepati, da se zaročenec in zaročenka ne razumeta posebno dobro, vendar kar se tiče političnega prepričanja ne. Roosevelt ta sta volila tudi znana boksača Gene Tunney in Jack Dempsey.

Proti Rooseveltu je volila gospa Rooseveltova, toda ne kot njegova žena, temveč kot vdova po bivšem prezidentu Rooseveltu. Iz Lindberghovega procesa znani guverner Hoffmann je volil Landona, enako tudi bivši prezident Hoover. Henry Ford je bil prvič po 20 letih volit, da bi izrazil svoj odpor proti Rooseveltu. Ni pa znano, kako so volili sloveči filmski igralci, ker se nočejo zameriti ne republikancem, ne demokratom. Njim je enako potrebna in draga naklonjenost enih in drugih, zato so poskrbeli, da ni prišla v javnost vest o tem, kako so volili.

MODERNI OTROCI

Mati: Mihec, sram te bodi, da si že po moji avtomobil, tako, da ne vozi več. Mihec: Saj bi vozil, pa stavka šofer, ker sem mu ostal dolžan.

EMILE GABORIAU

ZAKONSKI IN NEZAKONSKI SIN

ROMAN

— Da ni? — je ponovil grof živo. — Commarin bi bil ta hip mrtev in kri vse opere, — je pripomnil.

To pojasnilo starega plemiča je napotilo preiskovalnega sodnika na globoko razmišljanje.

Torej ste prepričani, da je vikomt kriv? — je vprašal.

Grof ga je zašutelo odgovoril.

— V Parizu sem prisel šele sredi noči in ne vem, kaj se je moglo zgoditi, — je odgovoril. — Vem samo, da se proti človeku Albertovega kova ne nastopi brez povera. Če ste ga dali aretirati, ste storili to samo zato, ker ste imeli v rokah dokaz in ne samih sumničev.

Daburon se je ugriznil v ustnico in ni mogel prikriti svoje zadrege. Bil je nepreviden, preveč se mu je mudilo k cilju. Misli, da je grof ves zmešan, pa je vzbudil njegovo nezaupanje. Če bi bil človek še tako spreten, bi ne mogel popraviti take nerodnosti. Na koncu zasliševanja, od katerega mnogo pričakuje, lahko pokvari vse kombinacije. Priča, ki pazi na svoje besede in jih skrbno tehta, ni več priča, na njo se ne moremo več zanesati. Trese se, da bi se ne izdal, meri globino vprašanj in okleva z odgovori. Pravica je pa na-

54

sprotno kakor policija, nagnjena k dvomu o vsem, ona rada vse domneva, nji se zdi vsi ljudje sumljivi.

Kako daleč je bil grofu tuj zločin v La Jonchere? Nekaj dni prej, čeprav je dvomil o svojem očetovstvu, bi bil seveda storil vse, da bi rešil Albertov položaj. Njegovo pripovedovanje je pričalo o njegovem prepričanju, da bi koristil s tem svoji časti. Mar ni bil mož, ki je mogel z vsemi sredstvi odstraniti neljubu pričevanje? Tako je govoril Daburon sam pri sebi.

Končno ni videl jasno, kako daleč segajo v tej zadevi interesi grofa Commarina in ta negotovost mu je šla na živce. Od tod tudi njegova slaba volja.

— Kdaj ste zvedeli, da je vaša tajna izdana, gospod grof? — je vprašal že previdneje.

— Sam Albert mi je povedal to sročil. Pravil mi je o tem z glasom, ki si ga nikakor ne morem pojasniti. Kvečjemu če bi...

Grof je naenkrat obmolnil, kakor da se je ustrašil domneve, ki jo je hotel izgovoriti.

— K večjemu, če bi... — je vprašal preiskovalni sodnik željno.

— Gospod, — je odgovoril grof, izmikajoč se neposrednemu odgovoru. — Če bi ne bil Albert kriv, bi bil pa junak.

— Ah, torej imate razloge verovati v njegovo nedolžnost, — je pripomnil sodnik živahno.

Daburonov glas je bil tak, da je grof mogel in moral slišati v njem namen žalitve. Zadržel je v neprijetnem občutku, ki se ga je pa takoj otresel

Dobra botrica smrt

Vesela pravljica življenja in smrti — Opera češkega skladatelja Rudolfa Karla

Ljubljana, 7. novembra. Niz priredb na proslavo češkoslovaškega narodnega in državnega praznika, ki se je začel z odlično predstavo Fr. Langerejeve „Konjeniške patrola“, se po cel vrsti infonativnih predavanj na bogati silni zanimivosti in vsak dan številne posebni razstavi češkoslovaške povone književnosti zaključuje s premiero češke opere „Dobra botrica smrti“.

Iz zgodovine glasbe v č. sl. republiki, napisani po Vl. Helfertu in E. Steinhardt, izdajo „Orbis“ (1. 1936) — ki je tudi na razstavi v Trgovskem domu — posnemam o doslej neznani skladatelju dobesedno sledeče podatke:

„Med komponisti, ki delajo most med sodobno in prejšnjo generacijo zlasti v adstičnem pogledu, je med prvimi Rud. Karel, rojen 9. novembra 1880. Danes profesor na praškem konservatoriju, je bil Karel zadnji učenec Ant. Dvořaka in je našel pri svojem mojstru temeljito kompozicijsko tehnično izobrazbo. Po vsej duševni strukturi svoje glasbe je Karel kajpak zelo oddeljen od svojega učitelja. Češka muzika ima v Karlu zanimivega predhodnika konstruktivizma povone dobe... Ta njegov konstruktivizem pa se odlikuje stremjenju po osvoboditvi od preveč komplicirane tehnike, ki ni ugodna vokalnemu stilu in kaže se nagnjenje k večjemu poudarjenju. Ta značaj kaže zlasti njegova druga opera „Dobra botrica smrti“, v kateri prihaja Karel do doslej največje kompozitorne preprosti in čistosti.“

Prva uprizoritev njegove opere je bila v Brnu februarja 1933 in v Pragi marca istega leta, nato pa so jo uprizorili na morda vseh češkoslovaških odrih. Besede iz napisal pesnik Stan. Lom ter je izredno originalno. Klavirski izvelec je izdelal zložbo Saša v Pragi s podporo češke akademije ved in umetnosti s francoskim, angleškim in ruskim uvodom (vsebinsko dejanja) in s češkoslovaškim in nemškim besedilom. Dejanje se godi kdajkoli v naši dobi in sicer prvi akt pred vinogradom, drugi akt (ima dve sliki) v vinogradu in v Limbu, v podzemlju, kjer nemesto tri rastejo sveče življenja ljudi na zemlji, tretji akt (z dvema slikama) pa v sanatoriju in na gradu. Dogodki obsegajo dolgo dobo, kajti 2. akt se godi trdnajst let po prvem, 3. akt pa sedem let po drugem aktu.

Vsebinska lhbela je taka:

Pred vinogradom v jeseni pričakuje mešni župan z obč. svetovalci in ljudstvom gospoda grajščaka Veselo ga pozdravljajo z grozdim in ga zobjejo. Včasih je bil vinograd grajščakov, a tlaka je odpravljena, vinograd je občinski, toda mešani se spoštujejo bivšega svojega gospoda. Zato so ga povabili na slovesno trgatve. Tedaj prižene stražnik dvanajst paglavcev, otrok potepajočega se muzikanta. V koči leži njih mati na porodu

Občinski možje se jeze zaradi trinajstega otroka, saj ubožni obč. sklad je s tem beraštvom že preveč obtežen. Oče muzikant je bil postavljen za paznika vinograda, ali rajši gosla po svetu, vedno vesel in brez skrbi. Prav zdaj se vrne, zve za rojstvo 13. potomca, dečka, in prosi grajščaka, župana, obč. svetovalce, naposled celo stražnika za botra otroku. Toda s ogorčenostjo ali gnusom ga zavrnejo. Otroci naskočijo očeta, ki jim razdeli svoj zaslužek; nato otroci pobegnejo v svet, saj jim je doma nezno. Tako ostane muzikant sam; obupan položi na prag kože še ostanek prihrankov in se hoče obesiti. V zadnjem trenutku ga ustavi neznanca žena. Smrt! Ona se mu ponudi za botro in obljubi, da napravi dečka za zdravnika, ki jo bo lahko videl ob postelji bolnika. Kadar bo stala ob zglavju, bo zdravnik vedel, da je bolnik izgubljen. Čez trinajst let se hoče Smrt vrniti, da začne skrbeti za sinčka. Vesel sprejme muzikant ponudbo in odvede Smrt k ženi in novorojencu.

Drugo dejanje se godi 13 let pozneje. Koča je propadla in zaprta. Muzikantova žena je umrla, otroci so se potočili križem sveta, a muzikant se je s sinčkom pravkar vrnil s poljanja domov. Mešni stražnik ju poudi, a oče in sinko ostajata dobre volje, čakata na botro in polna zaupanja vanjo veselo pojeta in gozlata. Z gradu pa zadoni strel, vsa streha je v zaslavi; grajščaku se je narodila prva hči. „Mi se ne damo!“ je geslo obeh veselih pevcev, ko ju zajame tema in se znajeta v Limbu.

V kraljestvu Smrti pojo luči zemlje, sfer in večnosti Sveče, življenja, gore, ugašajo palogoma ali nanovo zasvetijo. Botra Smrt prižiga novo luč novega življenja. V krogotoku večnih cest sta začele in konec eno. Spodaj gorila visoka sveta sinčaka in se dogorevajoča luč očeta muzikanta. Kakor bi padla z mesečja, se pojavila očeta in sinko, a v strahu si delata pogum z goslanjem in petjem. Botra Smrt ju sprejme in pove, da je na gradu pravkar umrla grajščakinja, ko je porodila prvo hčerko: pokaže ji nju tudi dečkovo visoko svečo. Ali oče bi rad videl še svojo. Smrt ga odbija. Končno mu pokaže dogorevajočo gorek. Muzikant zgrabi novo svečo in jo prižige ob svojem ogorku. S tem si je dal novo življenje, toda živel ga bo brez sinčka. Smrt poučuje dečka: ko postane zdravnik, ga bo spremljala k bolnikom. Če se Smrt postavi k nogam bolnika, ozdravi, če se postavi h glavi, umre bolnik. Ko hoče deček zvedeti še za svoj konec, ga Smrt uspa, in zbor mističnih luči doni po Limbu, kjer sedi Smrt z dečkom v naročju.

V tretjem dejanju smo v luksuznem sanatoriju. Oskrbne sestre in zdravniki. Zdravnik profesor — bivši sinko godca — varovavec botre Smrti. Cinik je postal, bogataš, ki se sam roga medicini in me-

dincem. Vrne se oče muzikant, a takoj za njim vdre grajščak s hčerko, ki se ne more smejati. Zdravnik se zaljubi v tudaško osorno dekle.

Na gradu umira čudaška lepota, ki se ne zna smejati; zdravniške kapacitete ji ne morejo pomagati. Tedaj prihi v sobano zdravnik-profesor; tudi on je brez moči. Ob zglavju stoji botra Smrt. Ali je vse izgubljeno? Pa pride oče muzikant in okrene posteljo, da obstoji Smrt ob vznožju. Dekle je rešeno, ozdravljeno, smeje se in pade zdravniku okoli vratu.

Vrši se poročna svatba. Mešani in zdravniški kapacitete se goste. Vse pleše, med njimi tudi muzikant. Kar se pojavi botra Smrt, Muzikant jo povabi, naj zapleše z njim. Pa zaplešeta in muzikant se zgrudi mrtve.

Tedaj se prikaže v čarobnem svetu čuden izpred: Sveče duš v ritmičnih vrstah, med njimi oče muzikant, vesel v družbi botre Smrti gode in prepeva svojo življensko himno:

»Hej, o hej, co maš to mēj,

o vic se ne stari,

ne der se, ne zdrhej!

Pan buh ti pomahej

nenatikej!»

Fr. G.

Iz Celja

—c Koncert prvega decembra. Na koncert ki ga bo priredilo Celjsko pevsko društvo v splošno praznika zedinjenja dne 1. decembra ob 20. v veliki dvorani Celjskega doma, bodo tudi sodelovali priznani celjski umetniki, violinski virtuozi g. ravatelj Karlo Sanein, koncertna pianistka g. Mirca Saneinova in mezzosopranska g. Helena Rajhova.

—c Gregorčičevo slavnostno akademijo ob tridesetletnici pesnikove smrti bo priredila celjska »Soča« v soboto 28. t. m. v Narodnem domu. Cisti dobitek je namenjen za postavitve Gregorčičevega spomenika v Ljubljani.

—c Nov živinozdravnik. Na veterinarski fakulteti zagrebške univerze je bil diplomiran za živinozdravnika g. Ivan Likar, sin strokovnega učitelja g. Franja Likarja v Celju. Čestitamo!

—c Kirojni tečaj za šivilje v Celju, ki ga bo priredila kr. banska uprava dravske banovine pod vodstvom strokovnega učitelja g. Alojza Knafja, se bo pričel v sredo 11. novembra ob 18. v Obrotnem domu. Prijave sprejema g. Fran Kolenko, Celje, Glavni trg 15.

—c Nočni lekarniško službo ima do vtečnega petka 13. oktobra lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

—c Celjski nogomet. Na Olimpiem igrišču v Gaberju bodo v nedeljo 8. novembra tri nogometne tekme. Ob 10.30 se bo pričela drugorazredna prvenstvena tekma med SK Laškim in SK Jugoslavijo, ob 13. tekma rezerv Olimpija in Jugoslavije, ob 14.30 pa podsvažena prvenstvena tekma med celjskim Olimpiom in ljubljansko Reko. Do-

poldansko tekmo bo sodil g. Reimprecht, popoldansko glavno tekmo, ki bo gotovo zelo zanimiva in napeta, pa g. Cimperman iz Ljubljane.

—c Umrl je v četrtek zvečer v Zalcu v starosti 63 let posestnik in kolar g. Nikolaj Kočevar. Pokojnik se je živahno udeleževal v nacionalnem in gospodarskem življenju. Bil je načelnik obrtne zadruge, predsednik elektrarne in odbornik hmeljarne v Zalcu. Uglednemu naprednemu možu bodi obranjen časten spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

—c »Vesela božja pot« zopet v Celju. Ljubljanska drama bo uprizorila v petek 13. novembra ob 20. v celjskem gledališču Hamikovo-Roseggerjevo veseligr »Vesela božja pot«. To igr so uprizorili ljubljanski gostje v Celju že v lanskoli sezoni. Predstava je za abomba.

—c Dve hudi nesreči. Ko je peljal neki možki v četrtek petletno natakarkovo hčerko Milko Venčevu z Lave s seboj na koleso, je zadel v neki voz. Otroci je padel s koleso in si presekal čelo. V ponedeljek je korakal 36letni posestnik Franc Ocvič iz Grajske vasi poleg svojega voza. Nenadno mu je spodrsnilo. Padel je pod voz in kolo je šlo čezenj ter mu zlomilo obe nogi. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

Radioprogram

Nedelja, 8. novembra

Ljubljana 8. Tokovadba (vodi g. profesor Marjan Dobovšek). — 8.15: Preno cerkvene glasbe iz fran. cerkve. — 8.45: Verski govor (g. prior Valerian Učak). — 9: Čas, poročila, spored. — 9.15: Vesela solistične loke (plošče). — 10: Koncert radijskega orkestra. — 11.20: Otroci pojo (plošče). — 12: Pesmi iz opere »Vesela vdova« (plošče). — 12.15: Kmečki trio (g. Janko Gregor, Stanko Avgust, Nachförg Franc). — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Kar imamo, to vam damo. (plošče po željah). Oddaja je prekinjena od 14. do 16. ure. — 16: Kmetijski ura: Prezimovanje evlečnih gomoljev (g. Jože Kregar). — 16.20: Nastop trboveljskih slavkov. — 17.20: Kmet. ura: Predhodniki današnjih zadrug (dr. Bašaj). — 17.40: Koncert radijskega orkestra. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: prenos iz Niša. — 19.50: Slovenska ura: a) P. H. Sattler: Soči uvertura (g. prof. Marjan Lipovšek) in dva solopseva (Tone Petrovič) b) Po Soški dolini (g. prof. Adolf Ivanšič). — 20.30: Zmenda v studiu. Zmehana zvočna igra iz USA. Napisal in s songi opremil Niko Kuret. Sodelujejo šlani rad. igr. družine, vodstvo: I. P. I. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Opernelna glasba (radijski orkester).

Ponedeljek, 9. novembra

12: Pesmi severnih Slovanov (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Valček za valčkom (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura: O vrenemu in podnebu (g. dr. Anton Breclj). — 18.20: Iz Dvořakovih del (plošče). — 19.40: K. J. Erben — ob 12.50:

nici njegovega rojstva (g. dr. Tina Debeljak). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Vpily ime na narodno življenje v Dalmaciji za čas beške uprave (dr. J. Perić) Zgb. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Koncertne suite (radijski orkester). — 21.15: Koncert komornega tria. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radijski jazz.

Torek, 10. novembra

11: Soleka ura: V Haagu v palači miru. Vtisi z letošnjega obiska v najvišji mednarodni mirovni ustanovi (ga. Verton). — 12: Pesmi južnih Slovanov (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Znani pevci (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Pester spored. — 18.40: O islamu: Klic prekoka iz Meke (g. Franc Tersegav). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Kralj Milutin (dr. Stanoje Stanojević) Bgd. — 19.50: Zabavni zvočni tednik. — 20: Orgelski koncert (plošče). — 20.15: Prva legija. Drama iz jezuitskega življenja, epizal Emmet Laver? Izvajajo čl. Nar. gledališča v Ljublj. — 21.45: Plošče. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Zvoki za oddih (radijski orkester).

Sreda, 11. novembra

12: Operni odlomki (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). — 14: Vreme, borza. — 18: Mat premišljeva o vojni (ga. Angela Vodel). — 18.20: Atek je padel... (pesmi in recitacije) ga. Mila Saričeva, čl. nar. gled. — 18.40: O najnem dednem dedcu (g. Valentin Bidovec, starosina sodišča). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Položaj jugosl. Planee (J. Gorec) Ljublj. — 19.50: Šahovski kotček (g. dr. Anton Bajec) 20: Koncert godalnega orkestra Orkestrnega društva Glasb. Matice. — 21: Haydn: Kvartet v F-duru op. 3. št. 5 (plošče). — 21.20: Koroske pesmi (zbor koroskih Slovencev). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Za kratko čas, (plošče). —

Iz Ljutomeri

— Nov most čez Muro pri Petanjeh. V kratkem bo licitacija za oddajo del prvo-nem mostu čez Muro v Petanjeh. Proračun znaša 3 milijone Din. Most bo dolg 95 m in bo imel tri viadukte z dvema stebroma v strugi. Poleg tega bodo zgrajeni trje manjši stranski mostovi v cestnem nasipu.

— Vodnikove knjige so pripele. Dobe se pri poverjenikih. Nekateri naročniki so jih že dvignili in so zelo zadovoljni z njimi, ker so tudi letos zelo lepe. Konec je že tisti, ki jih niso še naročili ter se še vedno pridno oglašajo, ker žele res dobre in lepe knjige. Kdor še hoče to res lepe knjige za 30 Din, naj se javi pri poverjenikih ali pa, če za iste ne vo, jih lahko naroči neposredno pri Vodnikovi družbi v Ljubljani, Knašjeva ulica 5.

— Nova hiša. V Ljutomeru si poleg nove Tratinjakove hiše proti pokopališču gradi lepo hišo mehanik g. Kunc iz Ljutomeri. Hiša bo enonadstropna, spodaj pa bo imela veliko in lepo delavnico na popravo avtomobilov.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din

prekliči

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

HUBERTUS

nepremičnosti, temnosiv in v različnih barvah po 250 Din ter vsa druga oblačila po neverjetno nizkih cenah pri Prekerju. Ljubljana. Sv. Petra c. 14

VINO IN ZGANJE

čez ulico:
Namižno belo ltr. 7 Din
Čyček ltr. 8 Din
Portugalka ltr. 9 Din
Vinški most sladki ltr. 9 Din
Rizling ltr. 9 Din
Jabolčnik novi ltr. 4 Din

ZGANJE:

Tropinovec ltr. 22 Din
Šljivovka ltr. 24 Din
Brinjevec ltr. 32 Din
Borovničar ltr. 40 Din
ter razna druga prišna žganja, likerje, konjak in deserta vina vam nudi po konkurenčnih cenah, ter se priporoča: Buffet S. J. Jerač, Ljubljana, Sv. Petra c. 58. 2902

50 par entlanje

stiranje, vezanje zavse, perila, monogramov, gumbic, Velika zaloga perja a 6.75 Din. Intimane. Gospodarska 12

KLISEJE

VEŠALNE

JUGOGRAFIKA

SVETRAJNA 123

IZBORNE KRVAVICE

pečenice, dobro črno vino, mošt po 8 Din, nudi cenjenim gostom gostilna Müller, Šiška, Janševa ul. 15. Sprajneje se abo senti na dobro hrano po nizki ceni. 2900

DAMSKI KLOBUKI

zadnje novosti. Preoblikovanje 25 Din. Salon »La Femme Chic« Selenburgova 6, I. nadst. 2901

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

PRAZNA SORA

sansko, s posebnim vdom se išče za december. Ponudbe z navedbo najemnine poslati na upravo lista pod »Zajamčena št. 108«

2 OPREMLJENI SOB

oddam boljšemu gospodu, gospodini ali pa zakoncu. Centralna kurjava, kopalnica, tlf. v bližini glavne pošte. Naslov v upravi. 2911

KOPALNO BANJO

s pečko kupim. Ponudbe na upravo pod »Kopalnica« 2889

OTROŠKI VOZIČKI

Dvokolesa, šivani najnovejših motorji, stroji in delov trikotiki pogozljivji

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO!

„TRIBUNA“ F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

VEČERJA DIN 6.—, KOSILO DIN 6.—, 8.—

Sobota: BOSANSKI LONAC, zvečer nađevana paprika.

Ponedeljek, sredi in petek: BUREK. — Nedelja: DMU-VEC, krzratna (koštrun v omaki). Topla kuhinja vedno na razpolago. — CEVABČICI 2.50, RAZNIČI 3.—, AIVAR salat 1.— Din, pečena paprika. — Rizling 10.—, silvanec 12.—, traminec 15.—, cviček 12.—, opolo 10.—, belo dalmatinsko a 10.— Din. — Toči se pivo ležak.

Za cenj, obisk se priporoča gostilna DERGANČ.

BAVARSKI DVOR — TYRSEVA CESTA 31

PRODAJALKA

pridna in pošena vsestransko vezirana, zmožna slov, hrv. in nemškega jezika, vajena tudi vseh pisarniških del, ake službo tako ali pozneje. Gre tudi za blaginčarko ali pisarniško noč. Ponudbe na ogl. odd. lutra pod »Dolgoletna praksa« 2783

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

POLENOVKO

prvovrstno priporoča Kovačič, Miklošičeva 32 592

NARODNA TISKARNA

IZVRŠUJE
VSA TISKARSKA DELA
LEPO IN OKUSNO

Urejuje Joep Supančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jančič. — Za upravo in tiskratni del Rata Otton Christof. — Val v Ljubljani.

Za jesen in zimo!

Kvaliteta odločuje

pri nakupu naših površnikov. Vsak površnik ima svojo 100% vrednost. — Izvolite se prepričati tudi VI, milostljiva, o kakovosti in dovršenosti našega kroja.

TIVAR obleke

ŠPEDICIJA TURK LJUBLJANA

PREVZEMA

OCARINJENJE

PREVAŽANJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklarirane blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban 21-59. Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice)

vsakovrstnega blaga bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili.

Telefon interurban 21-57. Masarykova c. 9 nasproti tov. kolodvora